

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ

Главни и одговорни уредник

Владимир Пиштало

Уредник

Драган Пурешић

ПОЛА ВЕКА ЗДАЊА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРБИЈЕ

6. април 1973 — 6. април 2023.

Народна библиотека Србије
Београд 2023

Аутори изложбе и каталога
Мирјана Симоски
Душан Злоколица

Аутори изложбе и каталога

Мирјана Симоски

Душан Злоколица

**ПОЛА ВЕКА ЗДАЊА
НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРБИЈЕ**

Издавач

Народна библиотека Србије

Скерлићева 1, Београд

www.nb.rs

За издавача

Владимир Пиштало

Уредник

Драган Пурешић

Лектура и коректура

Јелена Витезовић

Дизајн изложбе и каталога

Милош Нинковић

Штампа

Ретро принт, Београд

Тираж

300

ISBN

978-86-7035-497-5

Изложбом „Пола века здања Народне библиотеке Србије“ представљен је историјат ове институције, од њеног оснивања, преко дома на Косанчићевом венцу и његове судбине, до изградње и отварања нове зграде на Врачарском платоу, као и визије будућности и нових хоризоната.

Архивска грађа која је овде изложена описује све фазе настанка, развитка и живота зграде на Врачарском платоу, укључујући и њене системе функционисања, реконструкцију и потребе за будућност.

У последњих педесет година историја Народне библиотеке Србије јесте уско везана за историју овог здања, које је угостило бројне државнике, дипломате, светски познате писце, уметнике и делатнике у библиотекарству и култури.

Брз раст и развој ове институције захтевају динамику и истрајност првобитних визионара – тако је планирана изградња додатног депоа и простора за јавне активности ове националне институције културе.

With the exhibition “Half a Century of the Building of the National Library of Serbia” one presents the history of this institution, from its founding, through the home in Kosančićev venac and its destiny, to the construction and opening of the new building on the Vračar plateau, as well as a vision of the future and new horizons.

The archive material exhibited here describes all the phases of the origin, development and life of the building on the Vračar plateau, including its systems of functioning, its reconstruction and its needs for the future.

In the last fifty years the history of the National Library of Serbia has been tightly connected with the history of this building, which has hosted numerous statesmen, diplomats, world famous authors, artists and prominent figures in the fields of librarianship and culture.

The fast growth and development of this institution demand the dynamics and persistence of the original visionaries – so one has planned to build an additional depot and space for the public activities of this national institution of culture.

Народна библиотека Србије трагала је од свог настанка за сопственим одговарајућим простором – домом који ће јој пружити услове за обављање функције централне националне институције културе чији је основни задатак да прикупља и чува целокупну штампану и другу библиотечку грађу са територије своје земље, као и дела објављена у иностранству која су део српске културе или се њој баве. Њена потрага представља истовремено и тежњу њеног народа ка слободи, у стремљењу ка одржавању континуитета и очувању сопственог идентитета, у околностима често крајње суровим, чак и нељудским.

Селидбе и премештања су били бројни, а Библиотека је најчешће била подстанар, у туђем и скученом простору, у којем једва да је било минималних услова за смештај књига и рад. Премештала се из Београда у Крагујевац и натраг, више пута. Била је део Државне штампарије, одакле је пренета у Попечитељство просвештенија, са којим се селила, добивши у једном тренутку и засебну просторију, у војној касарни на Врачару. Одатле је, међутим, убрзо пресељена, пошто се Попечитељство просвештенија преместило у данашњу зграду Академије примењених уметности у Улици краља Петра, одакле је затим, заједно са Библиотеком, стигло у Тобџијску касарну, на углу Немањине и Сарајевске улице. Следећа станица је била зграда Више женске школе, у којој се Библиотека налазила до 1864. године, када је прешла у Капетан-Мишино здање на Студентском тргу, где је први пут добила више просторија и где је остала до Првог светског рата.

Све време је постојала свест о потреби за постојањем посебне зграде Народне библиотеке. Идеја о њеном подизању је први пут званично изнета 1842. године, на седници Друштва српске словесности, на којој се просветни и културни делатник Атанасије Николић zaloжио за изградњу нове Народне библиотеке, што је и прихваћено, али се све на томе и завршило.

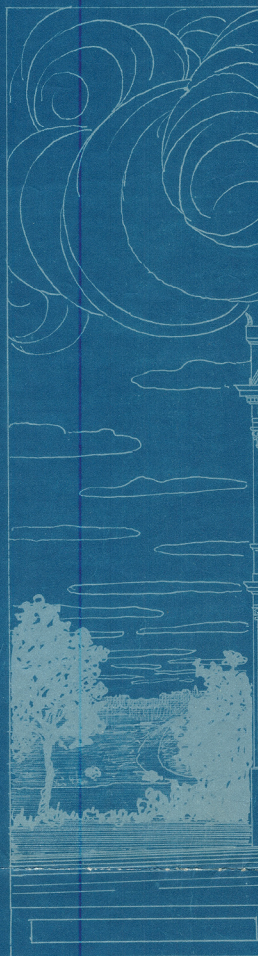
Управник Библиотеке Милован Спасић је 1845. године поново покренуо ово питање, што је учинио и 1848. године. И Ђура Даничић је, као управник Библиотеке, 1859. године тражио да се подигне њена нова зграда. Следеће године се за ово zaloжило Попечитељство просвештенија указавши Државном савету на немогуће услове у којима Библиотека ради. Међутим, услед разних компликација дошло је до одуговлачења, а тачку на све су затим ставиле борбе са Турцима и бомбардовање Београда.

Године 1899. је покренуто питање изградње зграде за Академију наука, Земаљски музеј и Народну библиотеку, а наредне године је на предлог Владе и указом краља Александра Обреновића основан фонд за ову изградњу. Ни овај покушај се није завршио повољно по Народну библиотеку, па је питање изградње њене посебне зграде поново покренуто 1909. године. Управник Јован Томић је успео да добије плац на Позоришном тргу за ову намену, а на добијање потребних средстава за изградњу чекало се до 1912. године. Међутим, убрзо избијају балкански ратови, па од градње није било ништа. Народна библиотека је остала у просторијама Капетан-Мишиног здања, где више није било услова за рад.

У Првом светском рату, део зграде у којој се Библиотека налазила оштећен је приликом бомбардовања 1914. године, због чега је фонд Библиотеке пресељен на друга места у Београду и у друга места у Србији.

После рата је управник Јован Томић уложио велике напоре да се реши питање смештаја фонда Народне библиотеке, па је 1920. године успео да од Владе за то добије потребна средства, којима од индустријалца Милана Вапе купује зграду картонаже на Косанчићевом венцу – грађевину подигнуту 1868. године. Она, међутим, није била сасвим подесна за Народну библиотеку, па се убрзо поново почело размишљати о изградњи наменски грађене зграде.

Народна библиотека је дочекала Други светски рат у здању на Косанчићевом венцу, које је у бомбардовању 6. априла 1941. године изгорело до темеља, заједно са културним благом које је у њој чувано: фонд од 500.000 књига, око 1.800 старих штампаних књига, збирке од око 4.000 наслова часописа и 1.800 наслова новина, збирка од око 1.500 рукописа и повеља од XII до XVII века, око 1.500 старих карата, гравира, цртежа и слика, око 2.000 писама значајних за историјску и културну прошлост Србије и Југославије, као и сви инвентари и каталози...

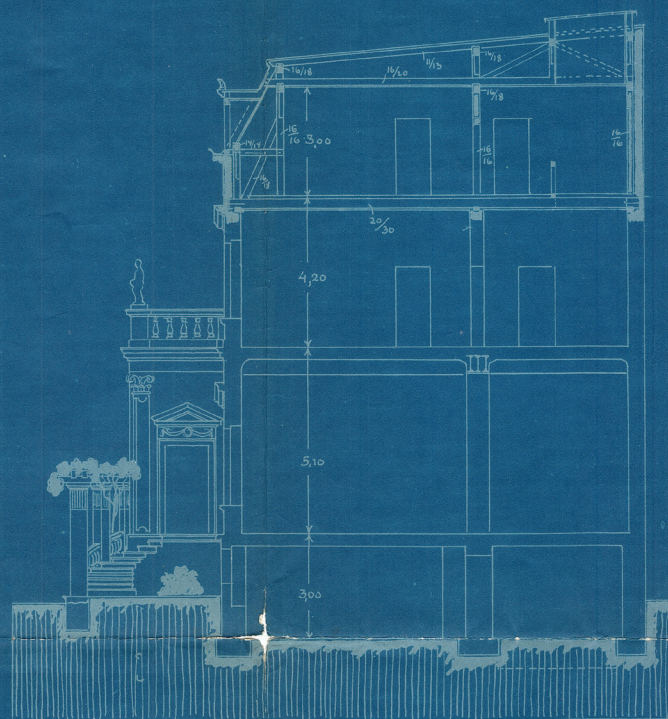
ПРЕПРАВКУ ЗГРАДЕ ФАБРИКЕ КАРТОНАЖЕ М. ВАПЕ.

КОСАНЧИЋЕВ ВЕНАЦ БР. 14. РАЗМ. 1:100.

ПРОЈЕКТОВАО
ТЕХНИЧКА СЛУЖБА
ГРАДА БЕОГРАДА
Бр. 381.
1926.
Београд

ПРЕСЕК АБ.

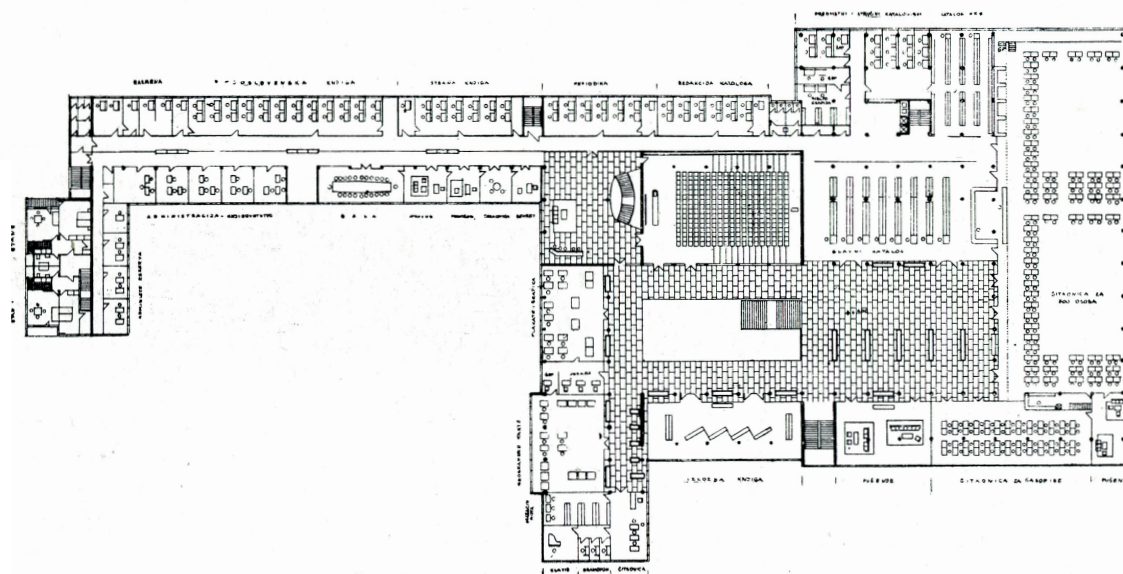
ИЗГЛЕД СА КОСАНЧИЋЕВОГ ВЕНЦА.

Савићевски
1926.

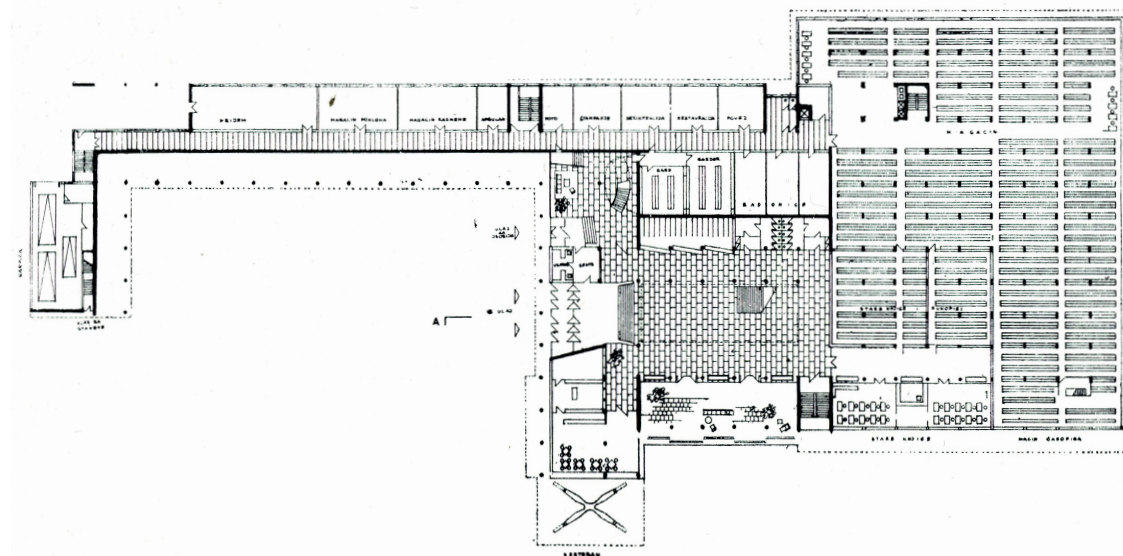
Београд
11. 220

Пројектовао
Арх. Ђиласковић

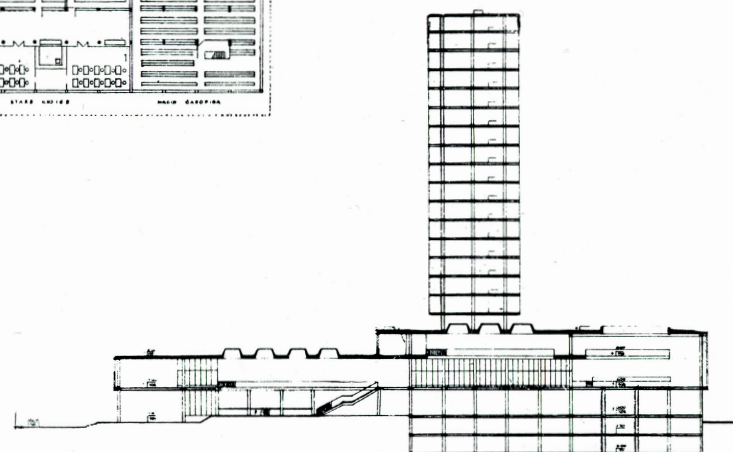
основа спрата

основа приземља

Првонаграђени рад

попечни пресек

Одмах после рата обезбеђена су средства и оспособљена је зграда хотела „Српска круна“ за смештај Народне библиотеке, која је свечано отворена 30. априла 1947. године. Пошто ни ова зграда није била адекватна, убрзо је оживела идеја о изградњи нове.

Зграда Народне библиотеке Србије на Врачарском платоу представља једно од значајнијих дела модерне функционалне архитектуре наменски грађених објеката који су настали након Другог светског рата у Београду.

За изградњу једног оваквог здања дуго су биле припремане и планиране техничке карактеристике, локација, анализа садржаја и функција будућег објекта. Посао припреме је поверен архитекти Мати Бајлону. Он је предвидео да се Библиотека састоји из три основне функционалне групе просторија: простор за публику, простор за књиге и простор за запослене. Магацин за књиге је предвиђен у капацитету од три милиона књига, а читалачких места је замишљено да буде 450.

Конкурс за пројекат зграде Народне библиотеке Србије расписан је у августу 1957. године. Пре самог објављивања конкурса одређена је локација за изградњу на раскрсници Булевара Франша Депереа и Кнеза Милоша. Савет за културу Народне Републике Србије добио је 43 пројекта. Стручни жири је изабрао да прву награду додели Иви Куртовићу и Слободану Михајловићу из Београда. Жири је у свом извештају начињеном 10. априла 1958. године навео како се пројекат за Народну библиотеку под бројем 11115¹ уклапа у урбанизам предвиђеног простора и амбијент постојећих грађевина. Након завршетка идејног пројекта, док је још радио на изменама и допунама, Иво Куртовић је са групом стручњака из Народне библиотеке Србије обишао библиотеке у Риму, Стокхолму, Паризу и Бону.

Друга награда је припала раду архитеката Милене Станковић-Ђорђевић и Сибина Ђорђевића, из Новог Сада. Трећа награда је додељена архитектама Здравку Гмајнеру и Емилу Ладинеку, из Загреба, и Зоји Думенцић и Селимиру Думенцићу, такође из Загреба. На четвртом месту се нашло архитектонско решење архитеката Еда Рабникара и Маријана Врховца, из Љубљане, као и Мирослава Коса, из Загреба, Богдана Игњатовића, из Београда, и Бранислава Миленковића и Ђорђа Петровића, из Београда.

Рад који је победио на конкурс је био разуђене основе са високом двадесетоспратном кулом која се уздиже изнад главног дела зграде. Убрзо након конкурса је промењена локација за изградњу објекта, а самим тим је дошло и до измена оригиналног пројекта који је победио на конкурс. Двадесетоспратна кула која је требало да буде магацин за смештање књига је избачена, а по новом пројекту књиге су смештене у сутерен и два нивоа испод земље. Нову локацију је одабрао Институт за архитектуру и урбанизам при Архитектонском факултету у Београду, и по њиховој одлуци Народна библиотека

---

1 Бајлон, Мате, Програм и конкурс, Народна библиотека СР Србије, монографија о изградњи, Југословенски грађевински центар, Београд, стр. 23.

Србије смештена је на средишњи простор Врачарског платоа, највише и географски централне тачке града. Сходно новим условима и карактеристикама терена грађевина је компонована хоризонтално, а главни део зграде, намењен корисницима, одвојен је од административног дела. Кров је раван, са широком надстрешницом, а фасада је решена са низом застакљених површина које деле бетонски стубови. Главни улаз у зграду се налазио са стране самог платоа, а улаз за запослене и за пријем грађе био је са задње стране зграде, оријентисан према Скерлићевој улици.

Камен темељац је постављен на дан ослобођења Београда, 20. октобра 1966. године, а убрзо затим је добијено и одобрење за коначно архитектонско решење. Након низа измена и процедура у вези са прецизним пројектовањем електроинсталација, хидроинсталација и термоизолације, пројекат је усвојен 1968. године. Убрзо је почео да се израђује бетонски скелет грађевине – бетонирани су стубови, греде и међуспратне конструкције у оба дела зграде. У лето 1968. године бетонирана је и кровна плоча, најпре на главном делу објекта, а затим и на административном делу. Кровну конструкцију су покривале бакарне плоче. Од 1969. до краја 1971. године се радило на извођењу осталих занатских радова, завршавању инсталација, опремању објекта и изradi ентеријера.

Ликовност финалног решења зграде је било у духу модернизма тих година; грађевина је хоризонтално пројектована, главни део зграде, намењен корисницима, покривен је четвороводним кровом, остављајући утисак смирености и хармоније архитектуре Далеког истока. У овом делу грађевине налазили су се амфитеатар, део за гардеробу и део магацина са књигама који је одвојен од корисника. Степениште које се налазило наспрам улаза водило је до централног хола, где су са једне стране били смештени каталози а са друге читаоница. Поред читаонице, на спрату су били смештени и посебни фондови са збирком графика, гравира, фотографија и рукописа. Грађа посебних фондова је имала и збирку нумизматике и антиквитета скупљаних деценијама од институција и дародаваца. У наставку се налазила музичка збирка и збирка географских карата и планова.

У другом делу зграде, у простору високог приземља које је у нивоу дела за кориснике, налазило се одвојено административно одељење за запослене и управу Народне библиотеке Србије. У овом издуженом делу зграде се простирао

хол са канцеларијама за рачуноводство, администрацију, секретара, заменике управника, а у делу где су се две целине спајале налазила се канцеларија управника и сала за састанке. На спрату су биле канцеларије за обраду каталога, просторије матичне службе, просторије за издавачку делатност, за курсеве и семинаре, као и одељење са вредним примерцима рукописа из времена пре 18. века и књигама штампаним до краја 17 века, а и радне просторије. Библиотека је имала своју штампарију са апаратима за фото-слог текстова и уређајима за офсетну штампу у црно-белој техници и у боји.

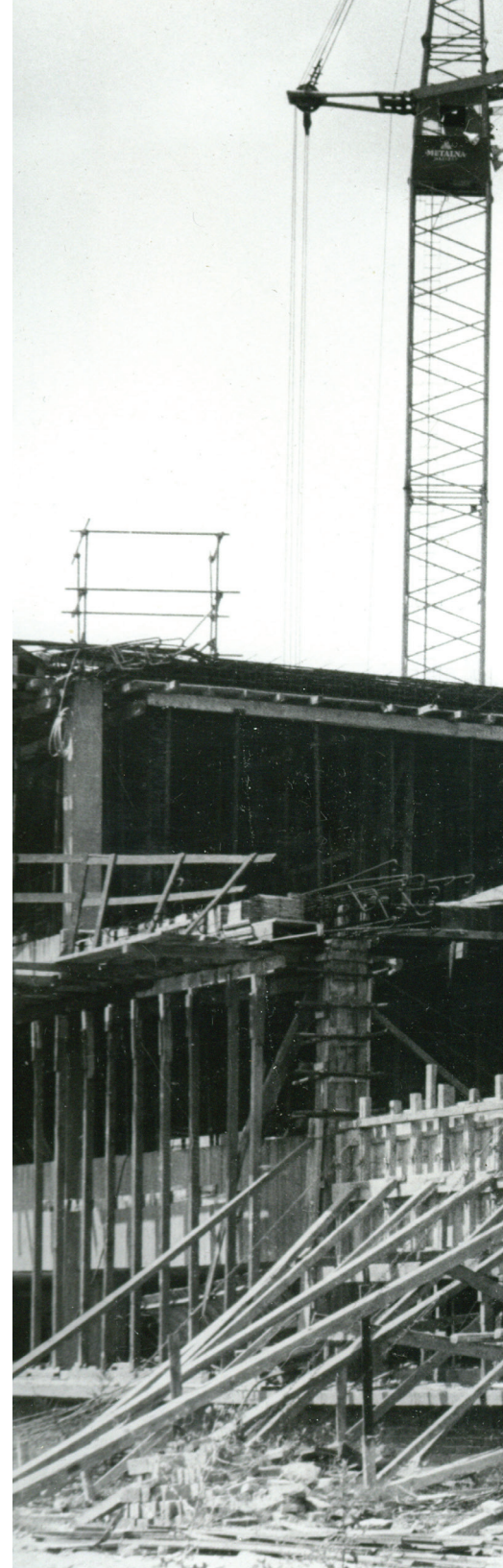
Главни магацини су били смештени у сутерену и испод земље.² Пројектом Иве Куртовића је предвиђено смештање око два милиона књига и другог материјала. Монтажно-демонтажни метални регали су организовано делили магацин. Осим централног магацина предвиђени су и допунски магацини за смештање археографске грађе, старих рукописа, књига, гравира итд. Ова организација простора је омогућавала брз и несметан рад при пријему и издавању књига које су са читаоницом повезивали посебни лифтови, док је наручивање књига било организовано пнеумопоштом којом су путовали ручно исписани реверси. У три нивоа магацина су постављене транспортне траке којима су путовале књиге од полице до корисника. Овај систем је могао да транспортује око 2.000 књига за сат времена.

Централни каталог се налазио на спрату главног дела зграде и отвореним простором је лако комуницирао са остатком корисничког дела. Преко хола испред централне читаонице је био повезан са остатком простора чији су отворени план делимично пресекала степеништа која воде на галерију. Простор је био осветљен велики стакленим панелима са стране, природним светлом са крова, као и додатним неонским осветљењем.

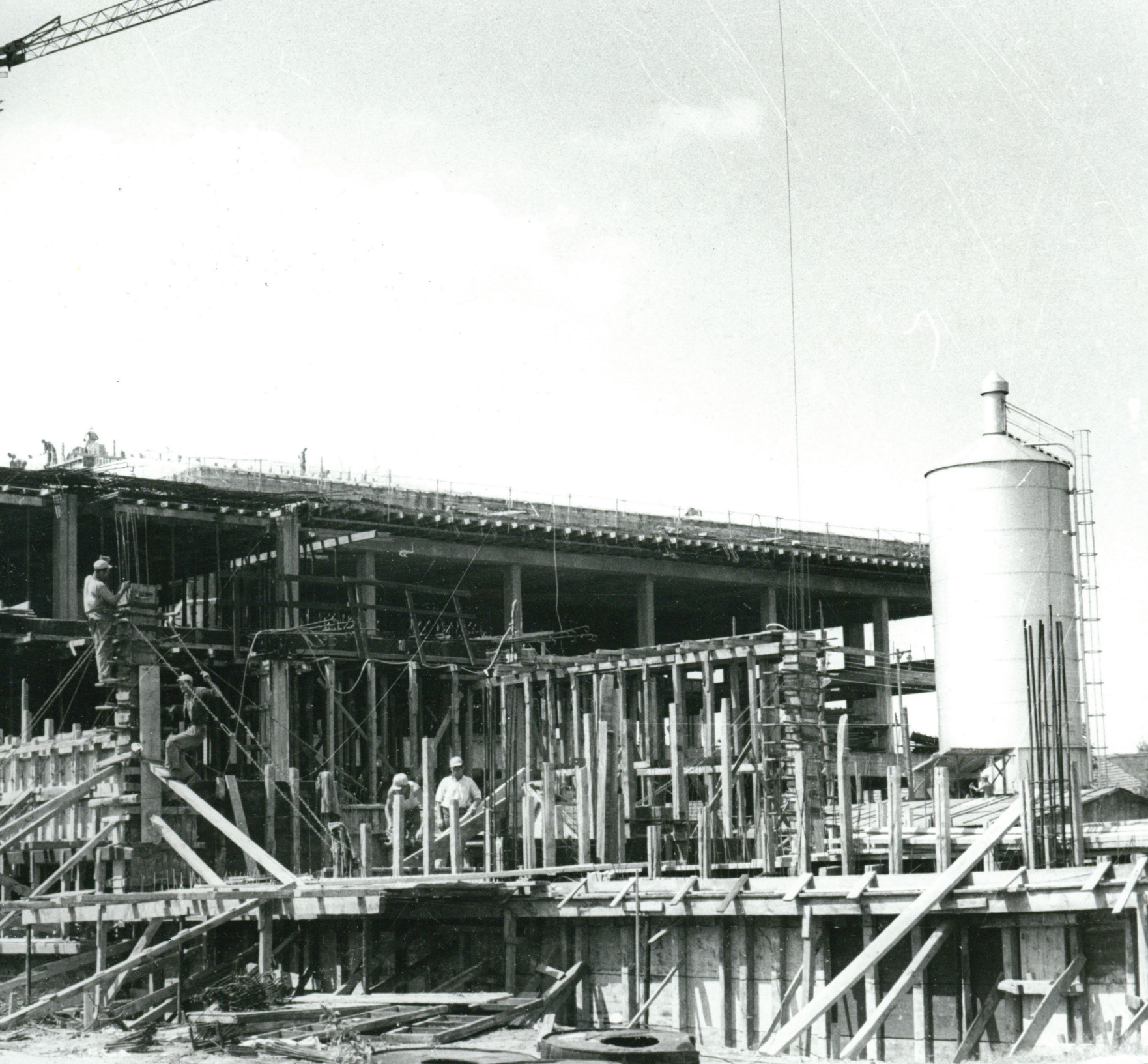
Грађевина је конструисана од армиранобетонског скелета чија мрежа је омогућавала постојање великих стаклених површина, прозрачност

---

2 Саичић, Никола, Урбанистичке, архитектонске, ликовне и функционалне одлике објекта, Народна библиотека СР Србије, монографија о изградњи, Југословенски грађевински центар, Београд, стр. 75.

простора и осећај просторне целovitости унутар грађевине. Кориснички део је организован тако да оставља утисак просторне целине, транспарентности и отворености. На овај начин је постигнута прегледност и хармонија простора. Витки стубови од армираног бетона су носили примарну масу грађевине и сводили архитектуру на минимум, крунисану доминантном кровном конструкцијом која наглашава хоризонталност, ширину и стабилност грађевине. Овај визуелни ефекат је познат из архитектуре Далеког истока, иако угледање на те узор не је било познато на нашим просторима у тренутку када је зграда пројектована.

Главнo предузеће за извођење грађевинских радова је било „7. јули“ из Београда. Радови су извођени у сарадњи са специјализованим предузећима и погонима из области монтаже, инсталација, противпожарне и противавионске заштите и одбране. Пројекат озвучења зграде је израдило пословно удружење „Стандард“. Електроинсталације, осветљење, телефоне, громобране и трансформаторске станице је извело предузеће „Електрон“. Пројекте уређења простора око зграде је осмислио дипломирани инжењер Михајло Митровић, који је у првој фази уређења, која је почела 1972. године, решио стазе око зграде, степеништа и рампе. За главни плато између Крушедолске улице и зграде Библиотеке је дато привремено решење.³

Ликовно уређење зграде је припало академском сликару Петру Лубарди и академским вајарима Небојши Митрићу и Лидији Мишић. Дело Петра Лубарде је слика „Први српски устанак“. Небојша Митрић је израдио амблем Народне библиотеке Србије, као и низ бронзаних рељефа знаменитих личности, а Лидија Мишић бронзану скулптуру у атријуму.

Архитекта Иво Куртовић је рођен 1910. године на Брачу и живео је до 1972. године, у Београду. Био је редовни професор Архитектонског факултета у Београду и шеф Катедре за пројектовање. Након Другог светског рата је радио у највећим пројектним бироима на најзначајнијим задацима градитељске обнове. Куртовићеве грађевине се налазе широм Србије и Хрватске, а највећи број их је пројектовао и извео у Београду. Међу његовим најважнијим делима, поред зграде Народне библиотеке Србије, налазе се и зграда Спољнотрговинске коморе у Кнез Михаиловој улици у Београду, као и зграда Спомен-збирке Павла Бељанског у Новом Саду.

Народна библиотека Србије на Врачарском платоу је започела са радом 6. априла 1973. године. На предлог Завода за заштиту споменика културе града Београда проглашена је, 1987. године, за споменик културе⁴ и сврстана међу културна добра.

---

3 Синђић, Драгољуб, Пројекти опреме и остали пројекти, Народна библиотека СР Србије, монографија о изградњи, Југословенски грађевински центар, Београд, стр. 53.

4 Одлука, „Сл. лист града Београда“ бр. 16/87

Архитекта Иво Куртовић

У новој згради, свом првом правом дому, Народна библиотека Србије добила је адекватне услове за смештај библиотечког материјала и рад, као и за организовање и представљање културних активности и садржаја, са чим активно учествује у културном животу Београда и целе земље.

Уз то, решено питање материјалног смештаја отворило је стручним кадровима Библиотеке могућност да усавршавају и уводе нове методе у свој рад и тако ухвате корак са савременим библиотекарством, које је крајем XX века доживело велику трансформацију услед брзог развоја информационих технологија.

И у XXI веку Народна библиотека Србије наставила је да се прилагођава и усклађује са новим тендецијама и развојним токовима. Од 2007. до 2011. године, значајан део простора и опреме Народне библиотеке је реновиран и осавремењен, како би се њене активности развијале у складу са новим стандардима и потребама корисника. Тако је, према пројекту архитекте Зорана Радојичића, реконструисан ентеријер корисничког дела зграде, чиме је обухваћено 6.000 квадратних метара просторија намењених корисницима: улазни хол, бифе, атријум, изложбени простор и све читаонице, уз опремање и две нове – мултимедијалне и читаонице за слепе и слабовиде. Читаонице, којих има 12, опремљене су са укупно 600 корисничких места, чиме су капацитети Библиотеке повећани за трећину.

Реновирана је и опремљена и Лабораторија за конзервацију и рестаурацију папирне грађе, као и простор Агенције за издаваче и Кафе-књижаре Народне библиотеке Србије.

Уграђивањем челичне конструкције спуштеног плафона са лантернама створени су услови за уградњу квалитетног система за вентилацију, климатизацију и осветљење, што су били проблеми Библиотеке пре реконструкције. Пројективани су нови и замењени застарели системи машинских инсталација, електроинсталација, и рачунарске мреже, као и системи дојаве пожара, контроле приступа и хидрантске мреже. Омогућен је кабловски и бежични приступ интернету на сваком корисничком месту. Столови и столице од пуног дрвета у читаоницама, као и подни итисон, посебно су дизајнирани и произведени за ентеријер Библиотеке. Намештај је дизајнирао архитекта Радојичић, док су дизајн итисона и уметнички елементи у ентеријеру решења визуелног уметника проф. Бранка Павића.

И у најновије време Народна библиотечка Србије држи корак са савременим тенденцијама које се, рецимо, односе на увођење нових, чистих извора енергије. Илустративан пример тога јесте постављање соларних панела на њен кров.

Народна библиотека Србије започела је неколико важних и великих пројеката који ће обележити њен рад у наредном периоду. Један је реконструкција и проширење депоа за смештај фонда, према пројекту архитекте Бранислава Митровића, изабраном на јавном конкурс. Поред изградње новог смештајног простора у склопу постојеће зграде, пројекат предвиђа и изградњу додатног галеријског и радног простора. Други пројекат је обнова зграде Народне библиотеке на Косанчићевом венцу, уништене 6. априла 1941. године, која би требало да буде не само дуго очекивано споменичко решење сећања на страдање Библиотеке, већ и нови културни центар у Београду...

ИСТОРИЈА

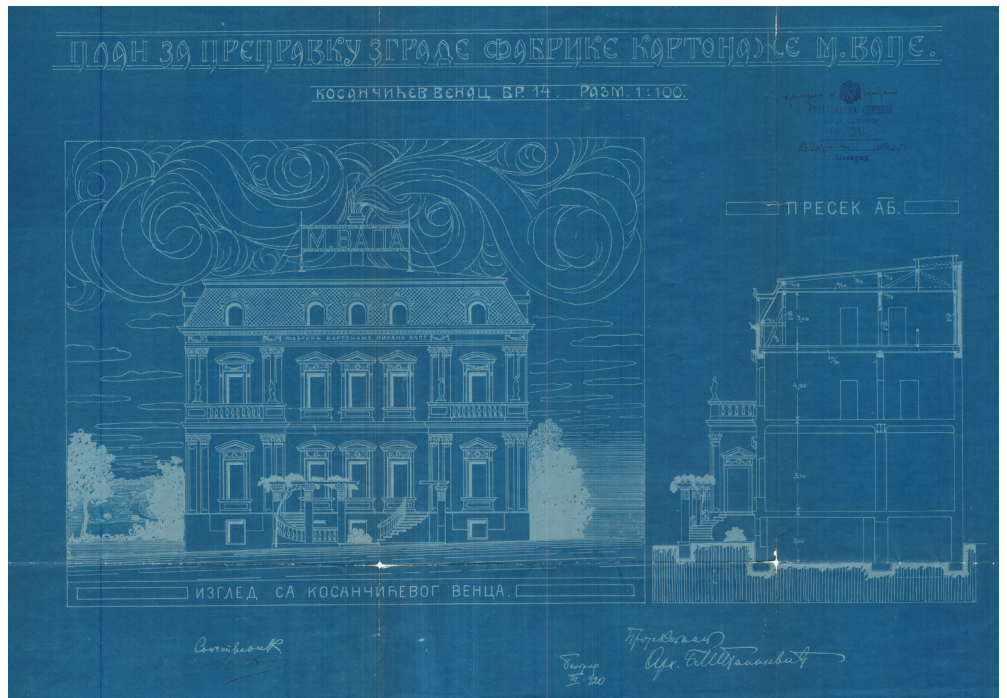

Зграда Народне библиотеке
у Кнез Михаиловој улици

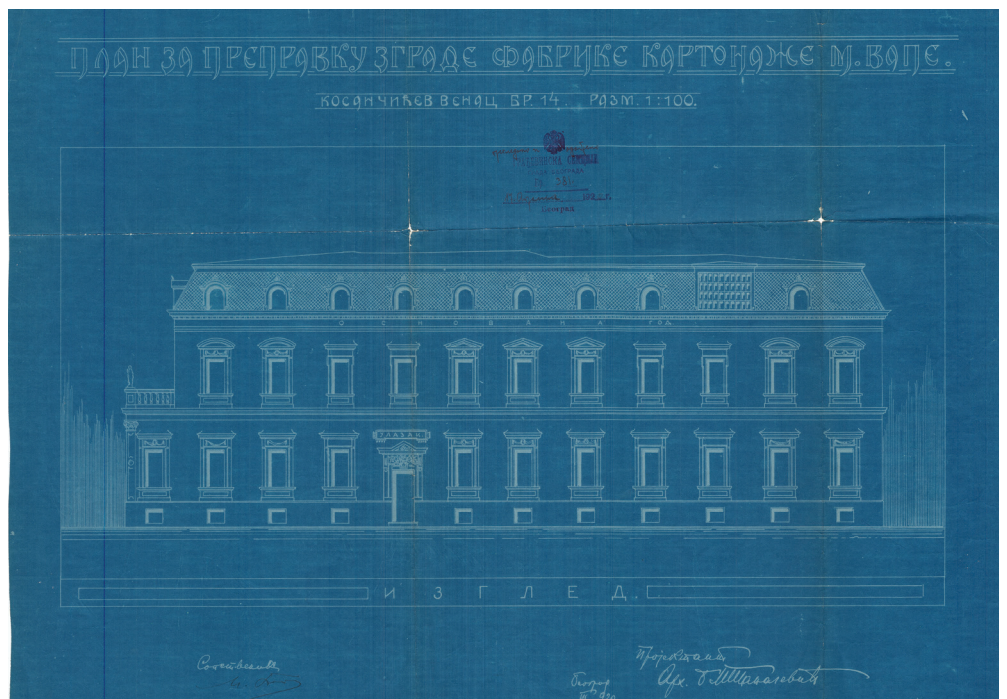

Народна библиотека
на Косанчићевом венцу,
фотографија Светозара Грдијана
настала 11. октобра 1933. године
(Фонд Музеја града Београда)

Историјски архив Београда –
Фонд број 6. Општина града
Београда – Техничка дирекција

Косанчићев венац око 1930. године,
фотографија Јеремије Станојевића
(Фонд Музеја града Београда)

Читаоница Народне библиотеке
на Косанчићевом венцу,
март 1932. године,
фотографија Светозара Грдијана
(Фонд Музеја града Београда)

Магацин са књигама у Народној
библиотеци на Косанчићевом венцу

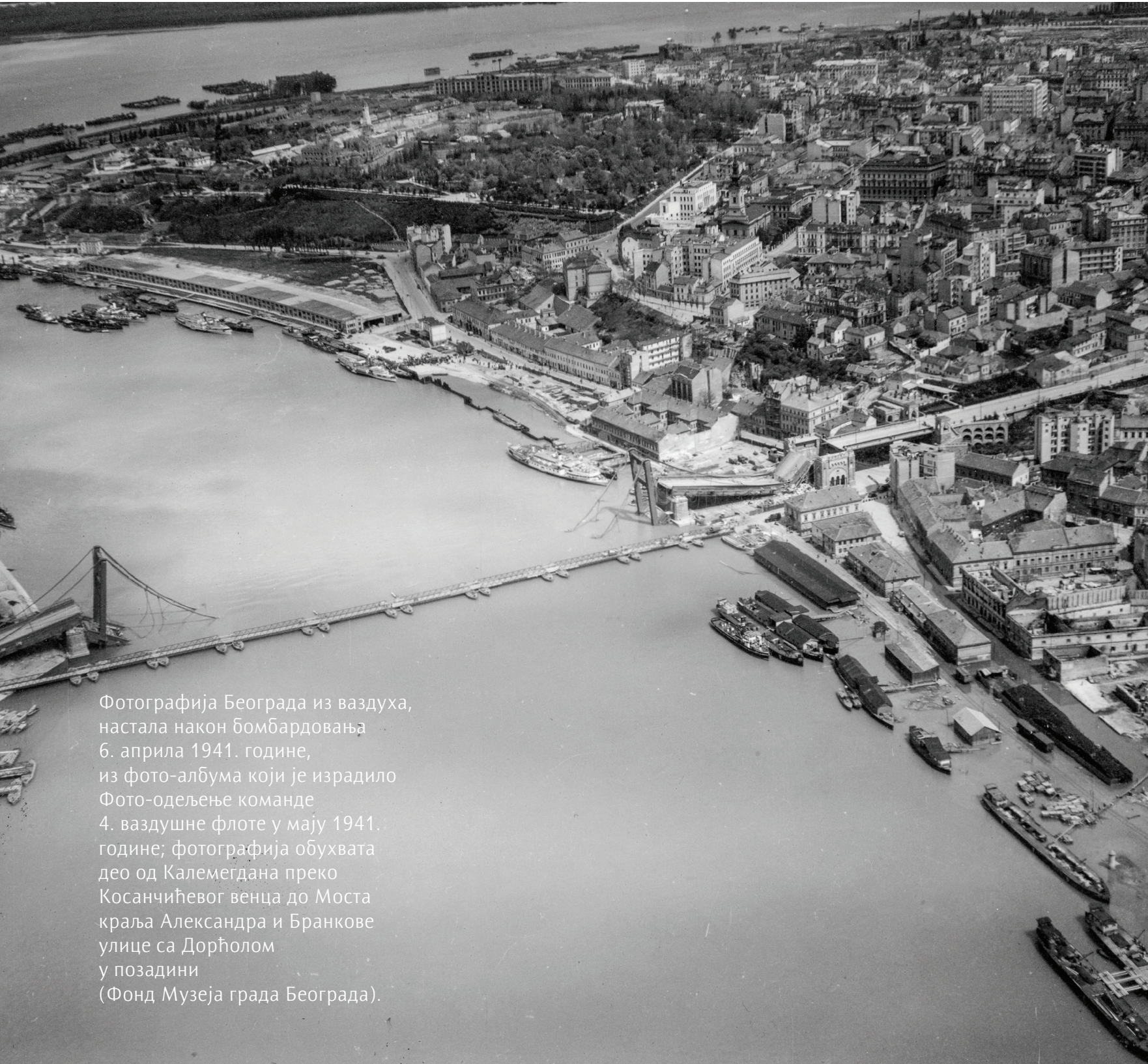

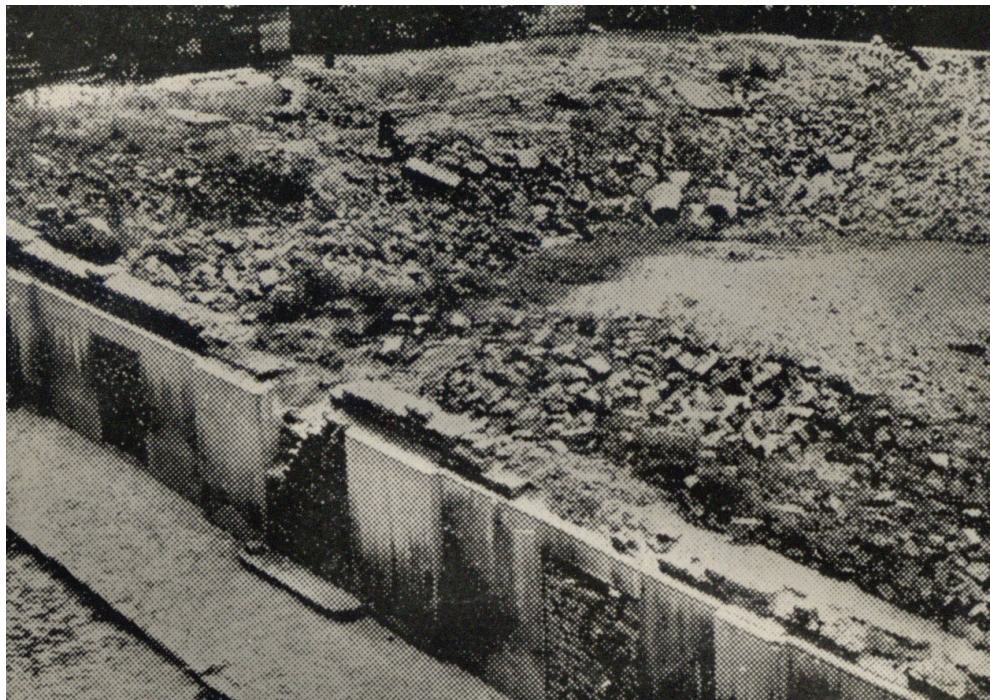
Фото-план града Београда у размери 1:10.000 настао 7. априла 1941. године, који приказује део од Калемегдана до Бранкове улице; на плану су означене локације погођене бомбама (Фонд Музеја града Београда).

Фотографија Београда из ваздуха, настала након бомбардовања 6. априла 1941. године, из фото-албума који је израдило Фото-одељење команде 4. ваздушне флоте у мају 1941. године; фотографија обухвата део од Калемегдана преко Косанчићевог венца до Моста краља Александра и Бранкове улице са Дорћолом у позадини (Фонд Музеја града Београда).

Остаци бомбардоване зграде
Народне библиотеке Србије
на Косанчићевом венцу

Витрина са остацима спаљених књига
са Косанчићевог венца

6 АПРИЛА 1941 ГОДИНЕ
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА У БЕОГРАДУ
са 350.000 књига у 500.000 свезака
ПОТПУНО ЈЕ УНИШТЕНА

ВРЕДНОСТ ИЗГОРЕЛИХ КЊИГА ЈЕ:

- 1) *ефективна* -
- *предратних динара* - 5.816.309.856
2) *културна и историска* -
- *предратних динара* - 58.154.550.447

ЈЕДИНИ ОСТАТАК ОВОГ ВЕЛИКОГ НАРОДНОГ БЛАГА
НАЛАЗИ СЕ У ОВОЈ
ВИТРИНИ

Плакат са подацима о уништеној
грађи бомбардоване
Народне библиотеке
на Косанчићевом венцу

57. K. 1941

Народна библиотека после пожара
6. априла 1941. године,
уље на платну сликара Антона Хутера
из 1941. године
(Ликовна збирка Народне библиотеке Србије)

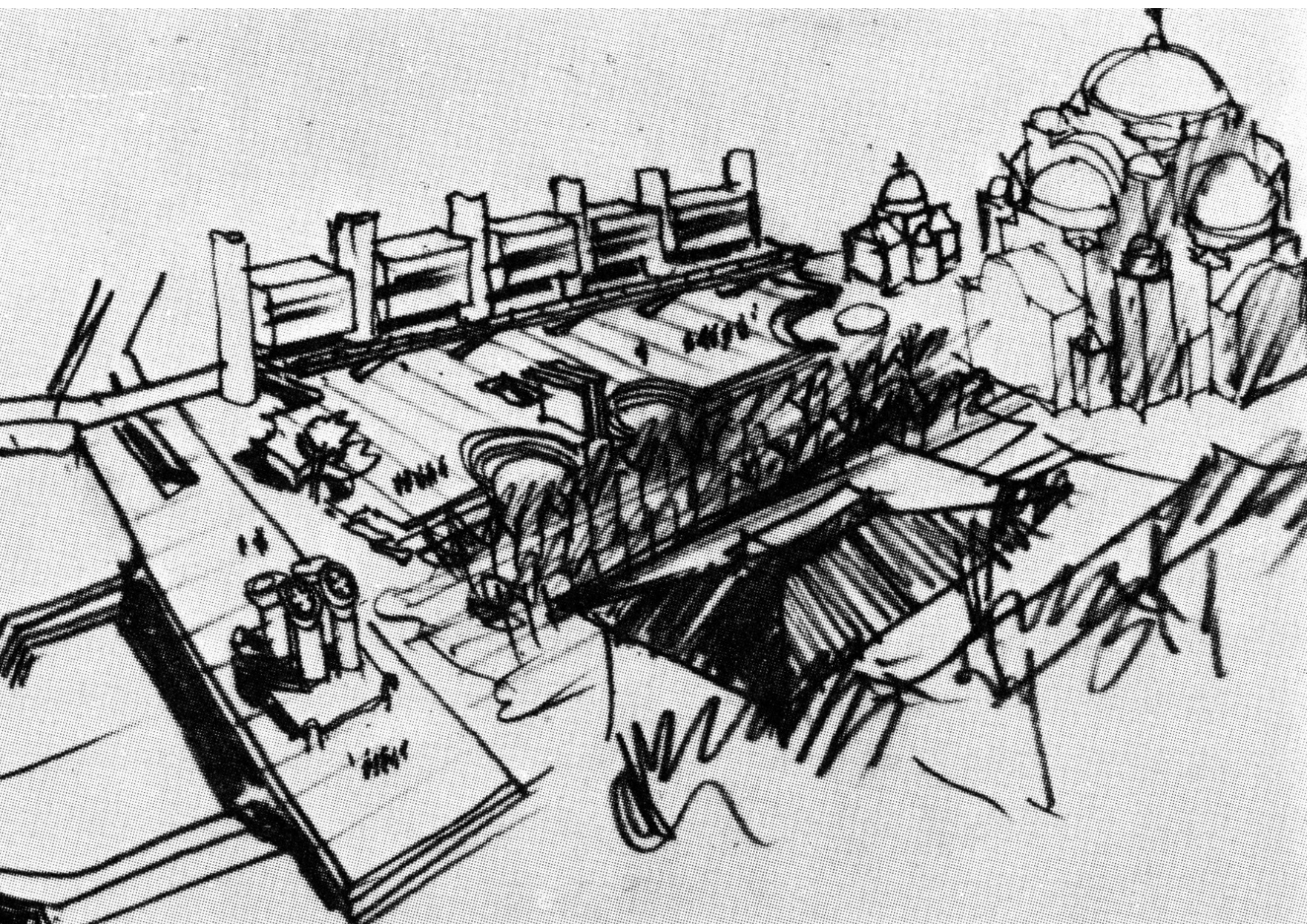

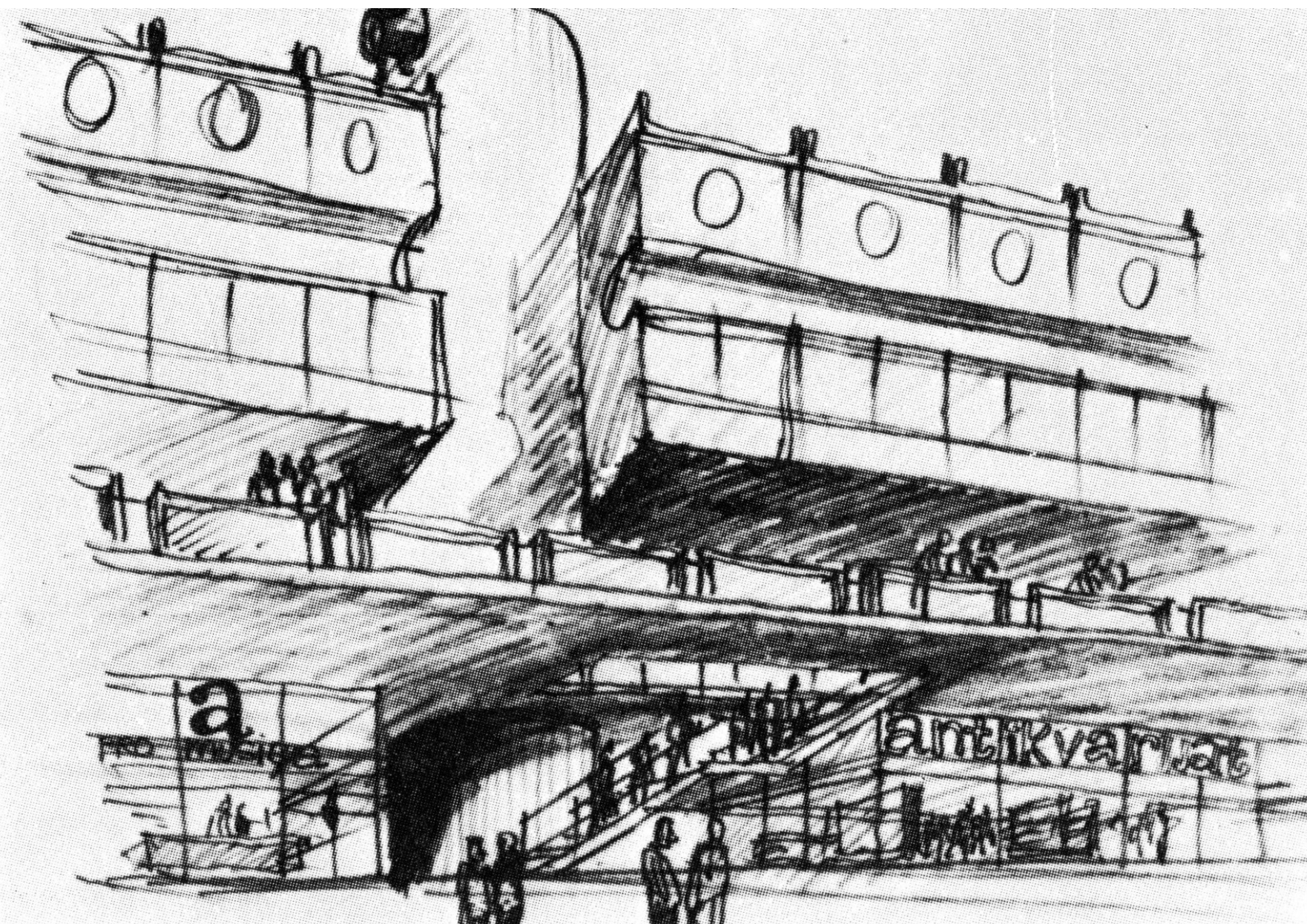

ВИЗИЈА

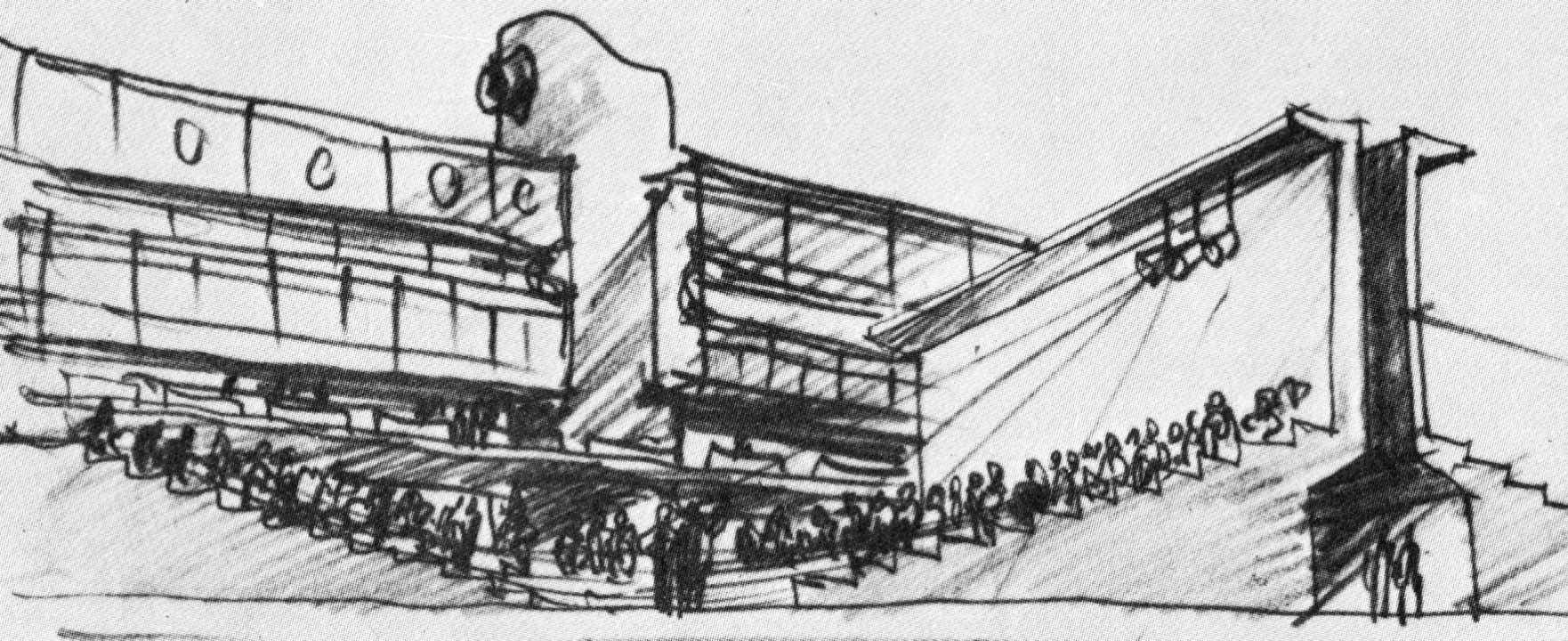

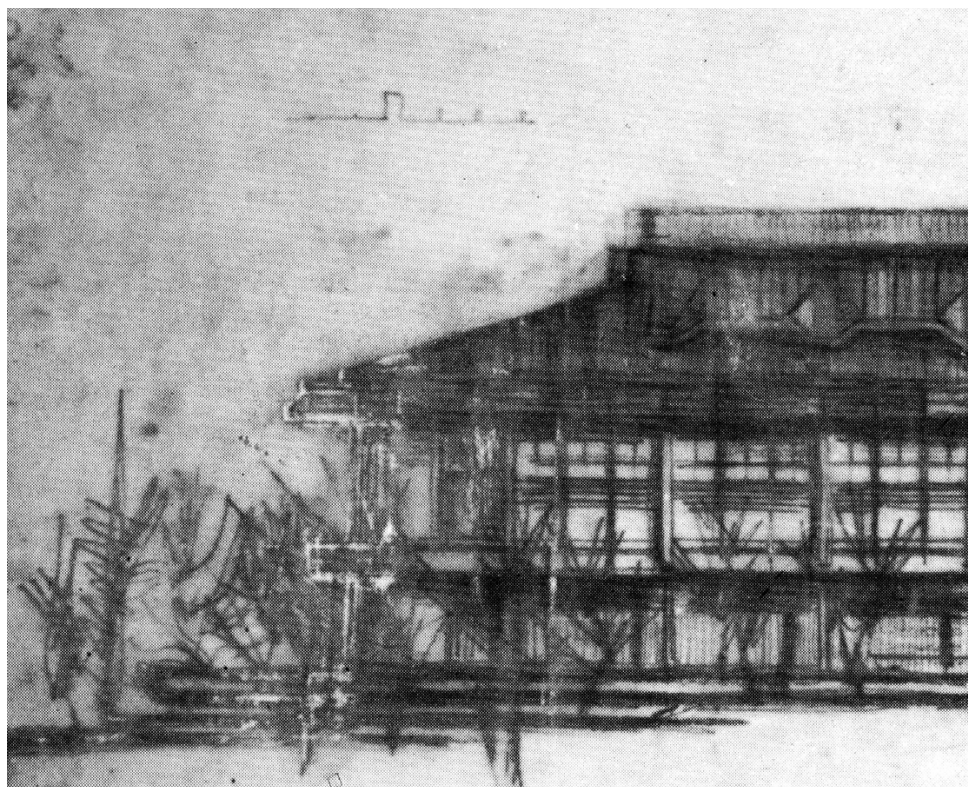

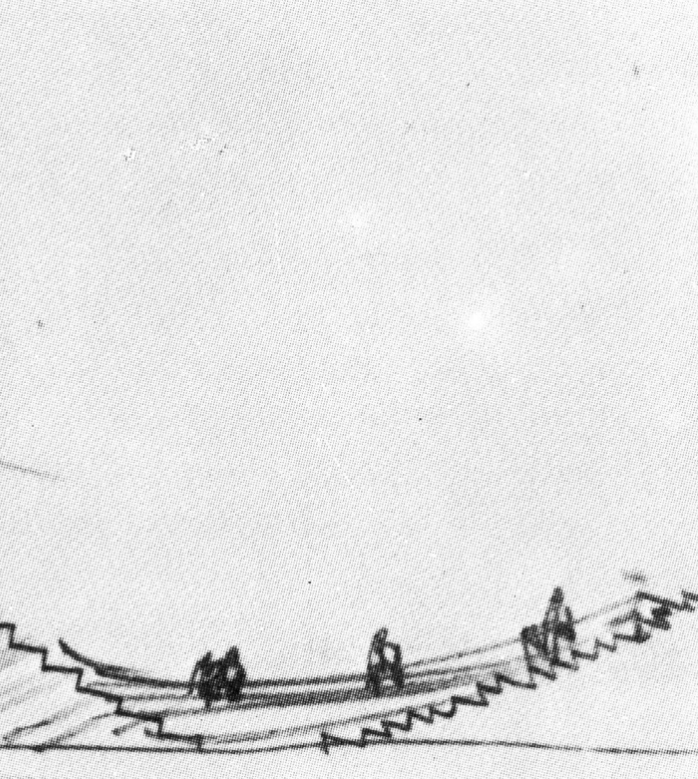

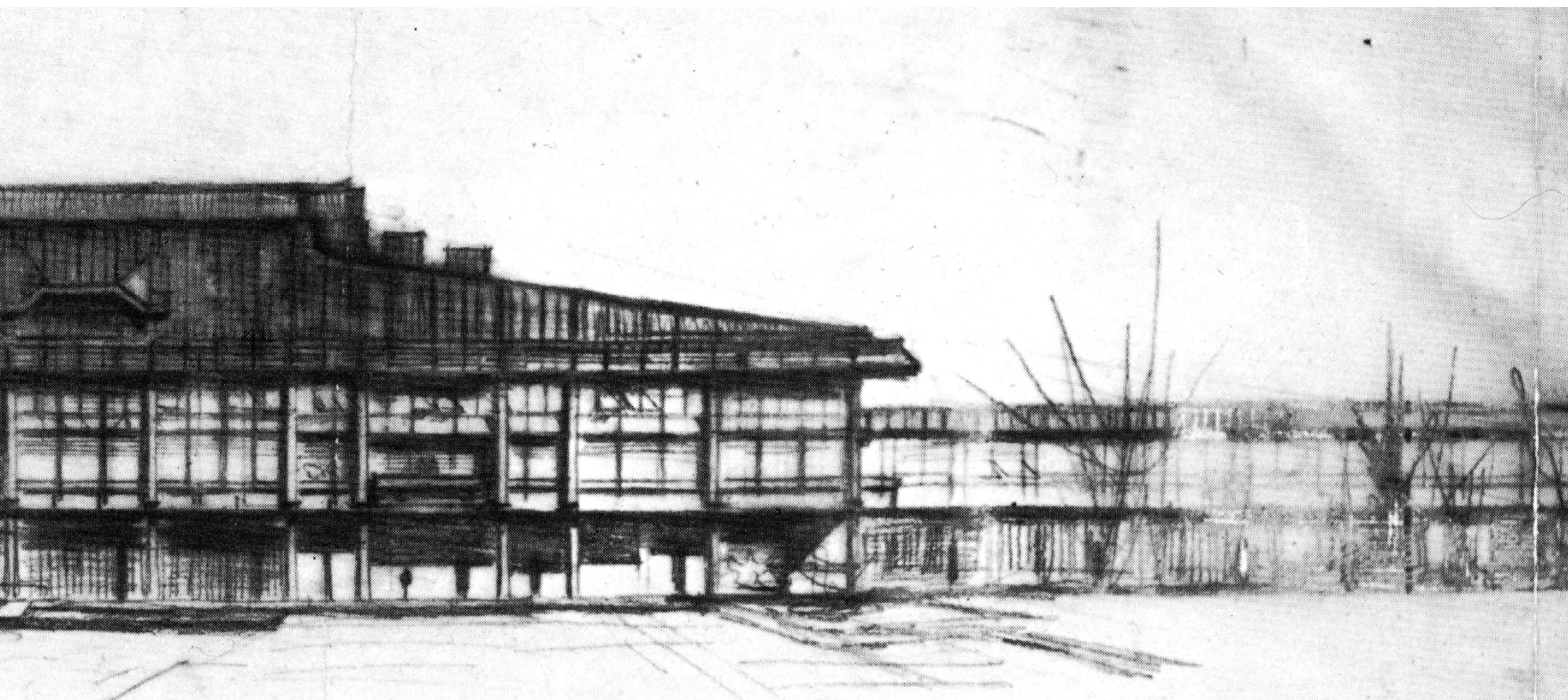
Скица главне фасаде
коју је урадио Иво Куртовић

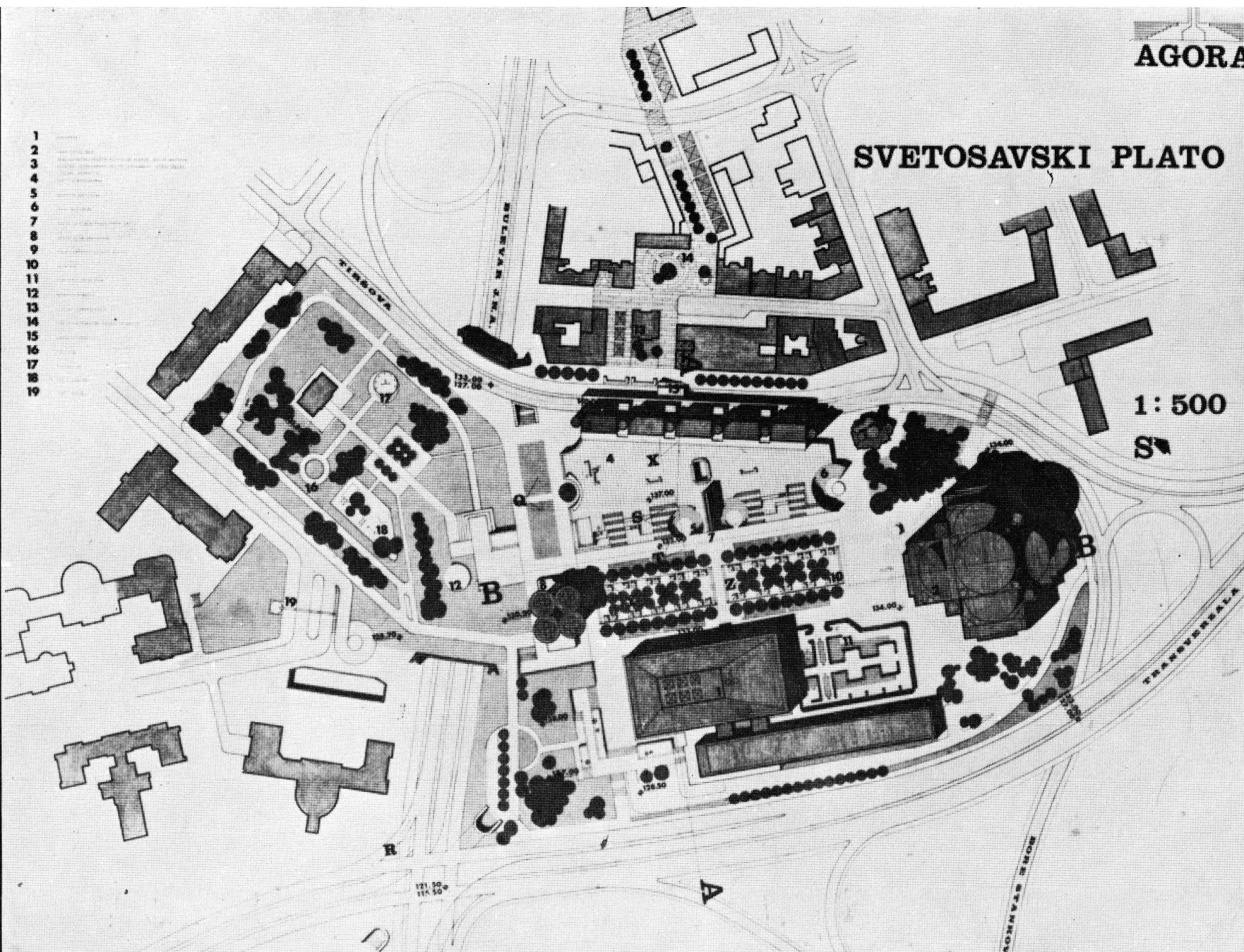

Конкурсни рад под шифром „Агора“

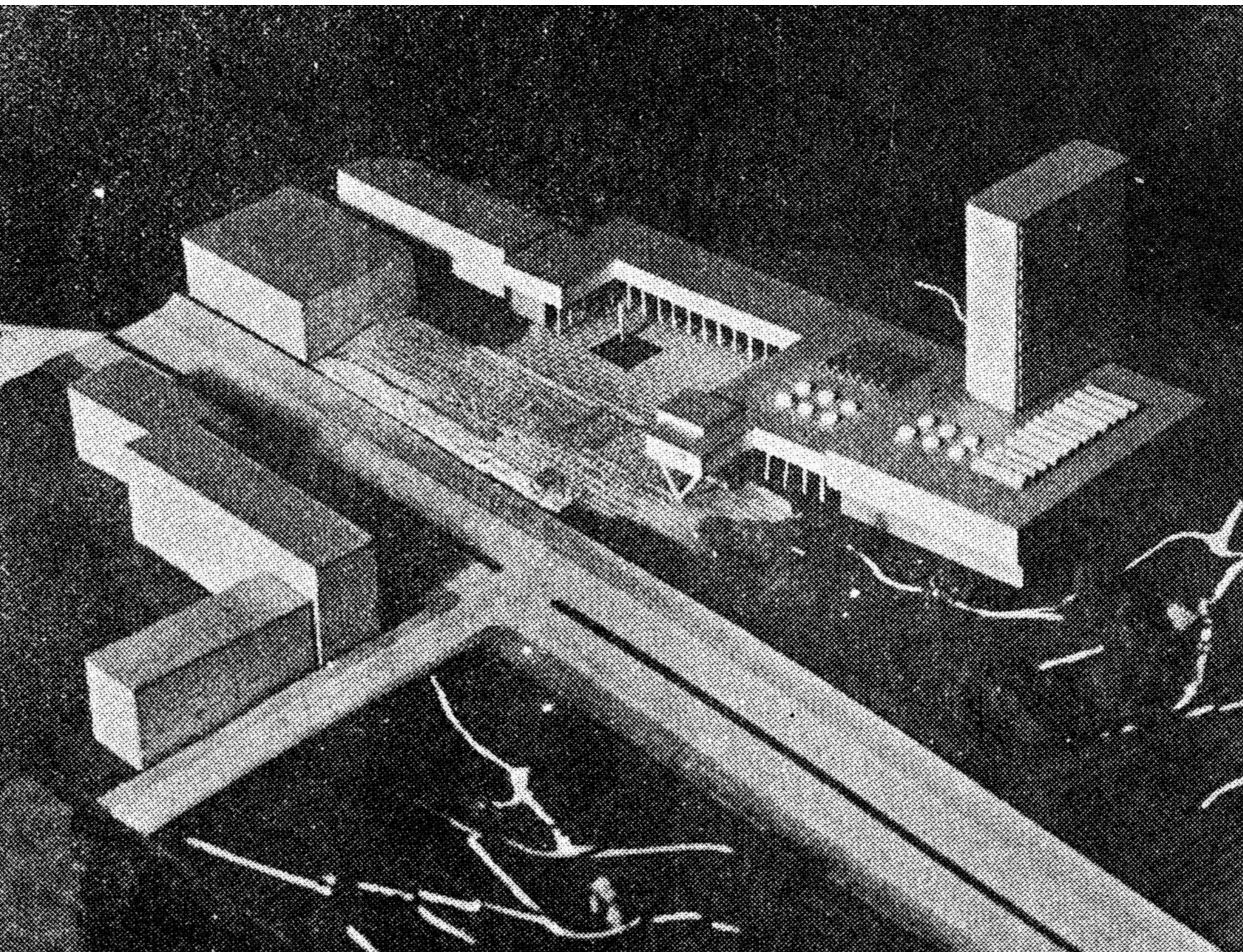

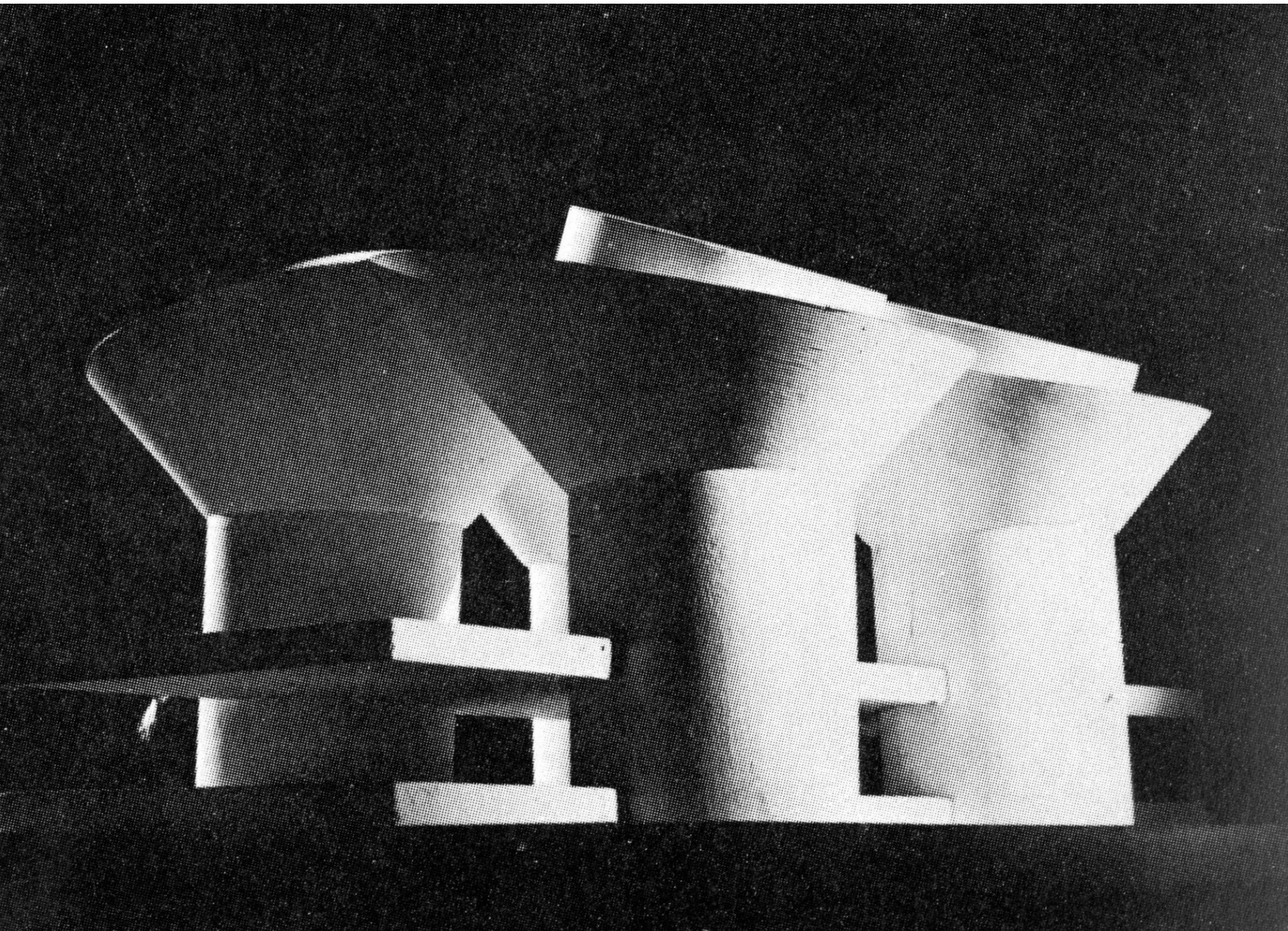

Конкурсни рад под шифром „Агора“

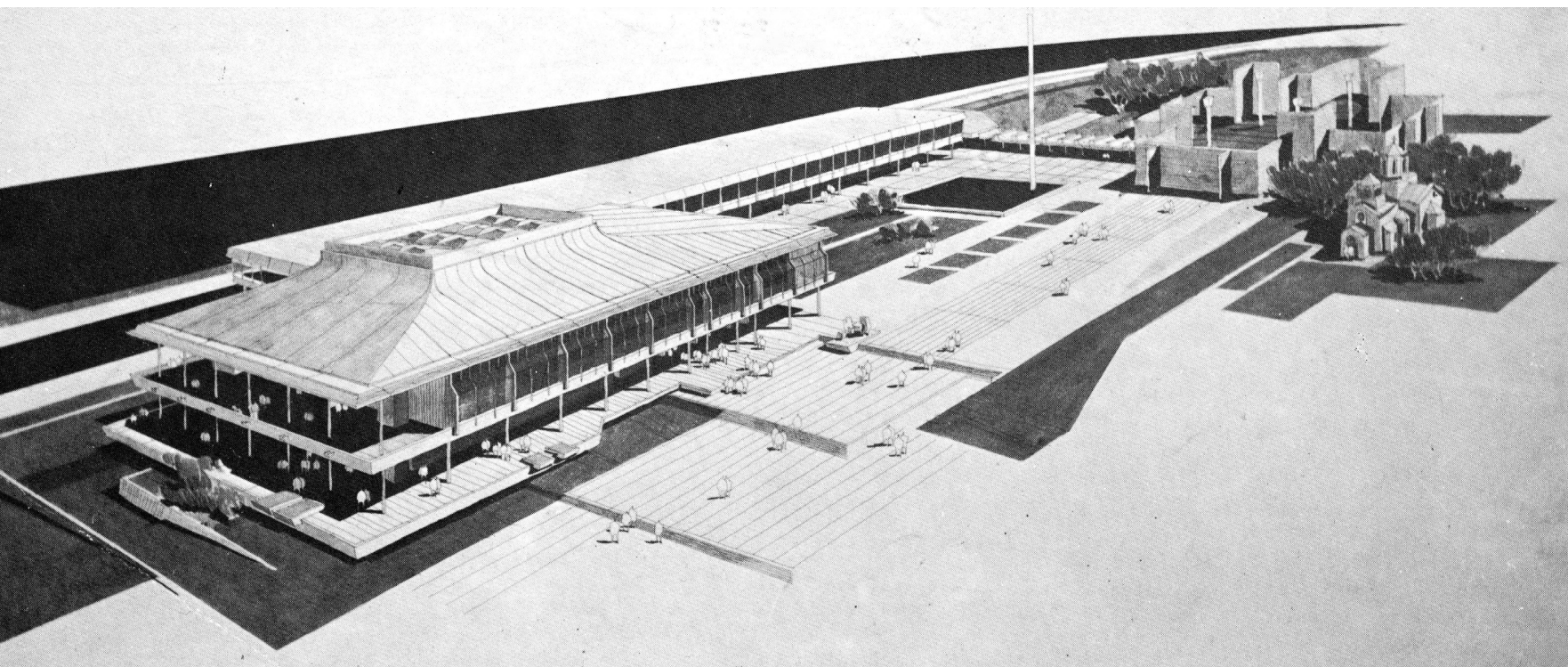

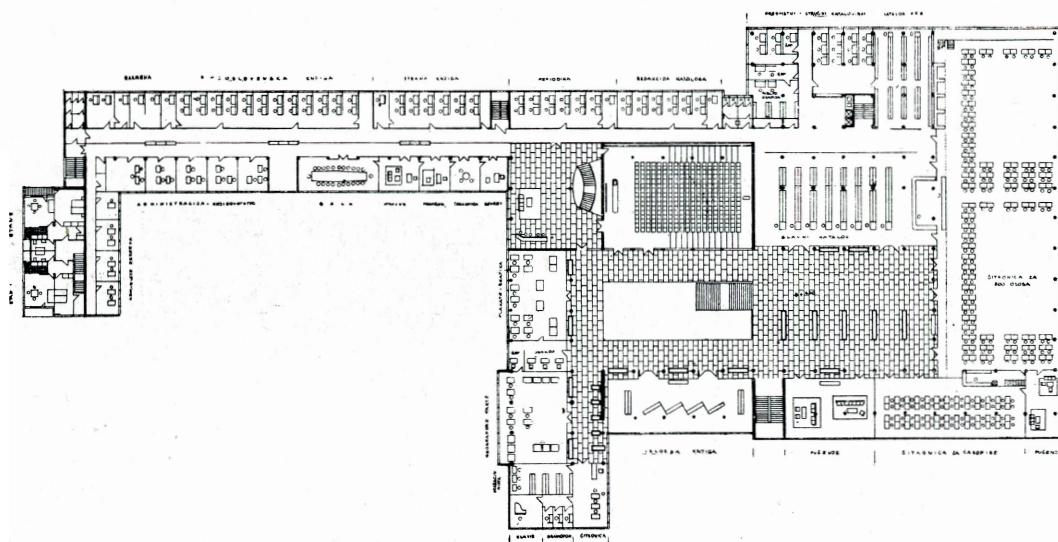
Конкурсни рад под шифром „Агора“

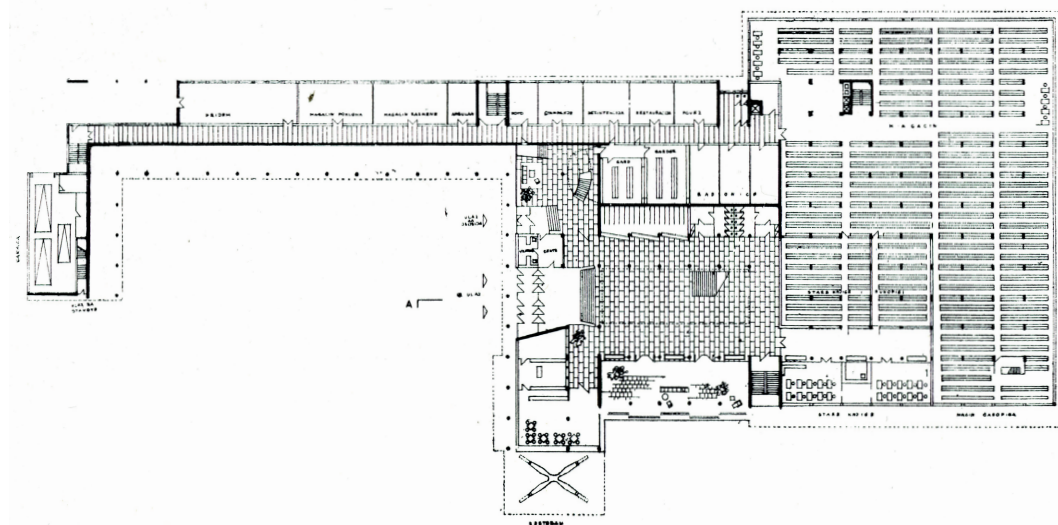

Перспективни изглед библиотеке, рад архитекте Бранислава Јовина

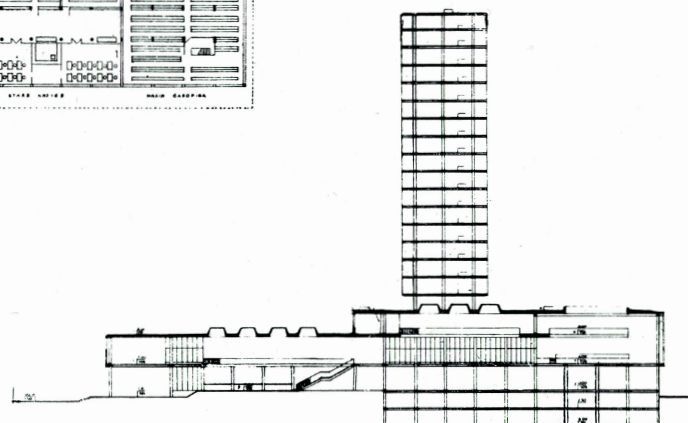
основа спрата

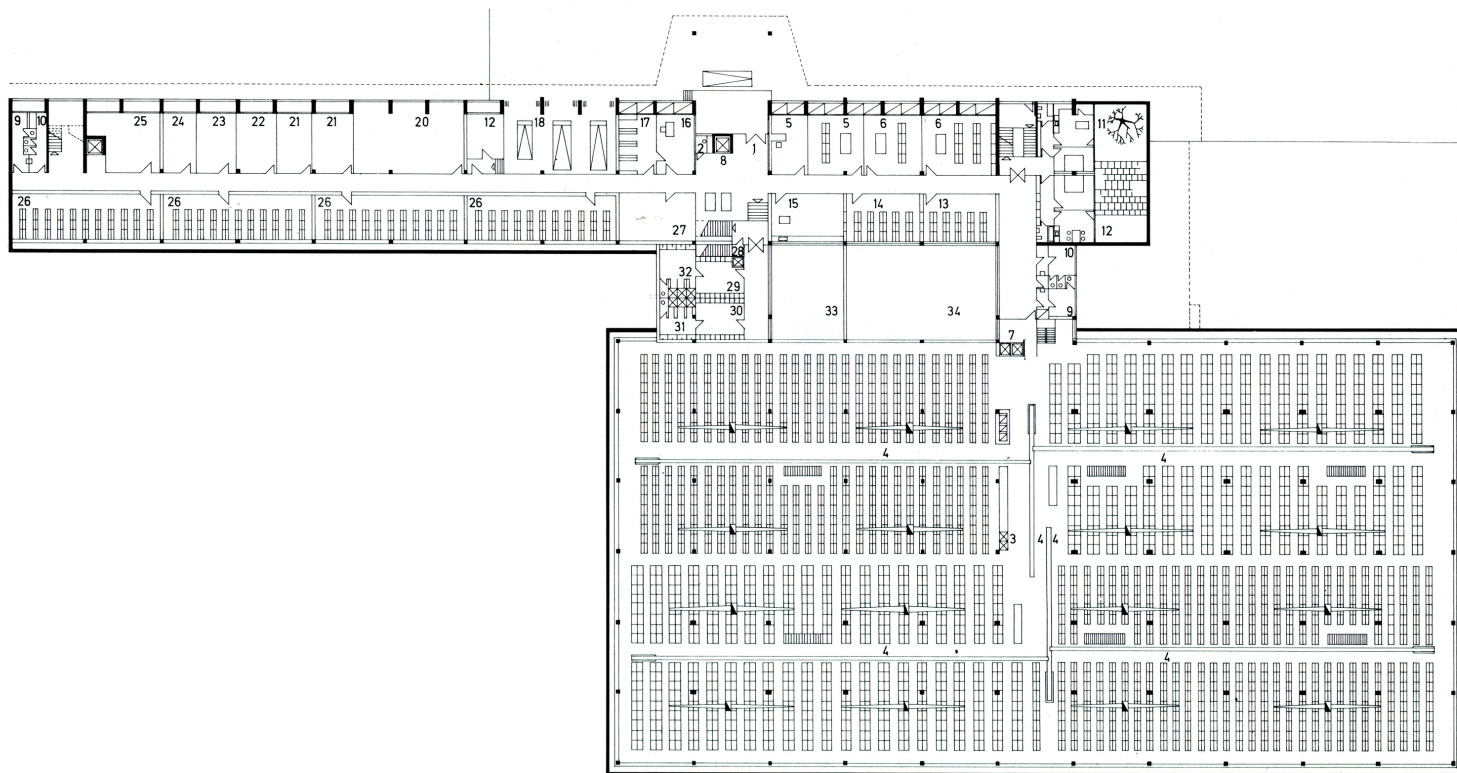
основа приземља

Првонаграђени рад

попечни пресек

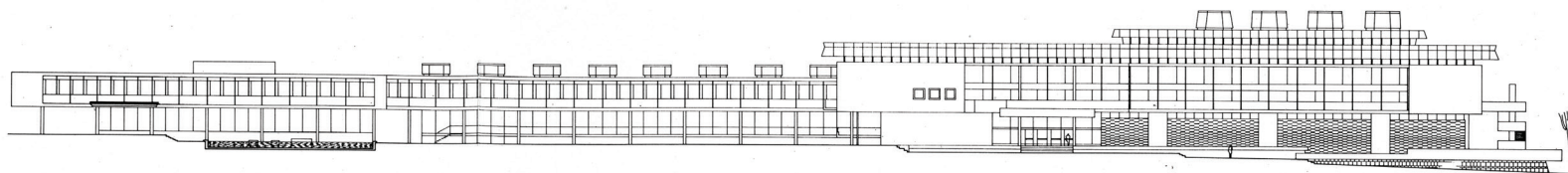

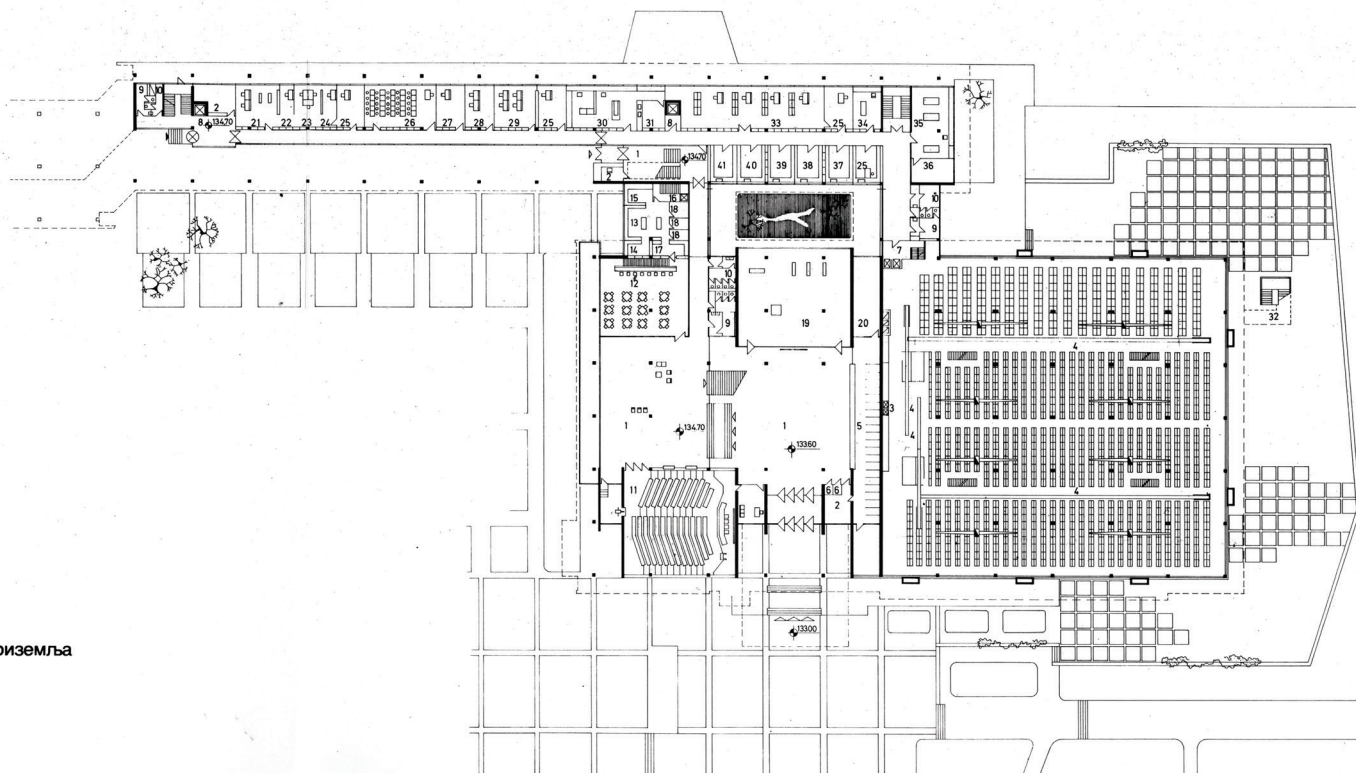

Основа ниског приземља

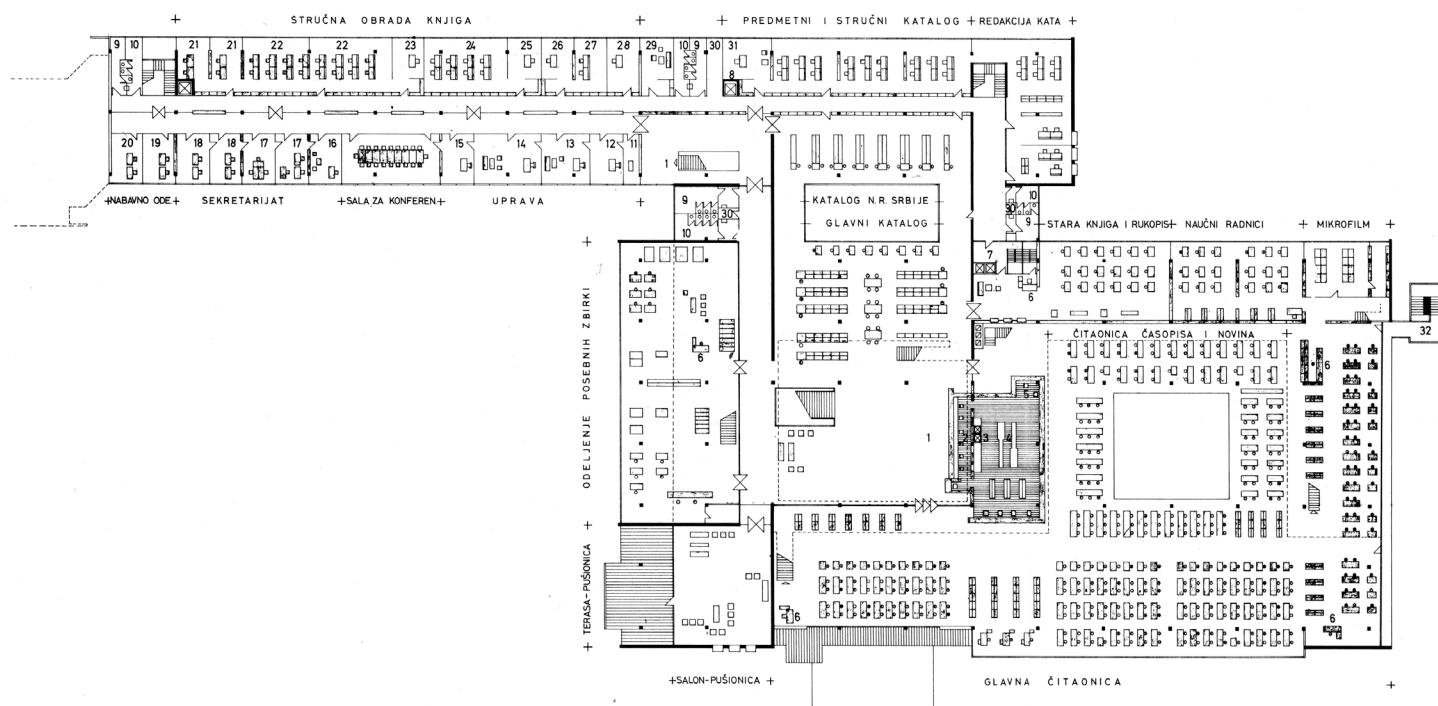
Главна фасада

Основа високог приземља

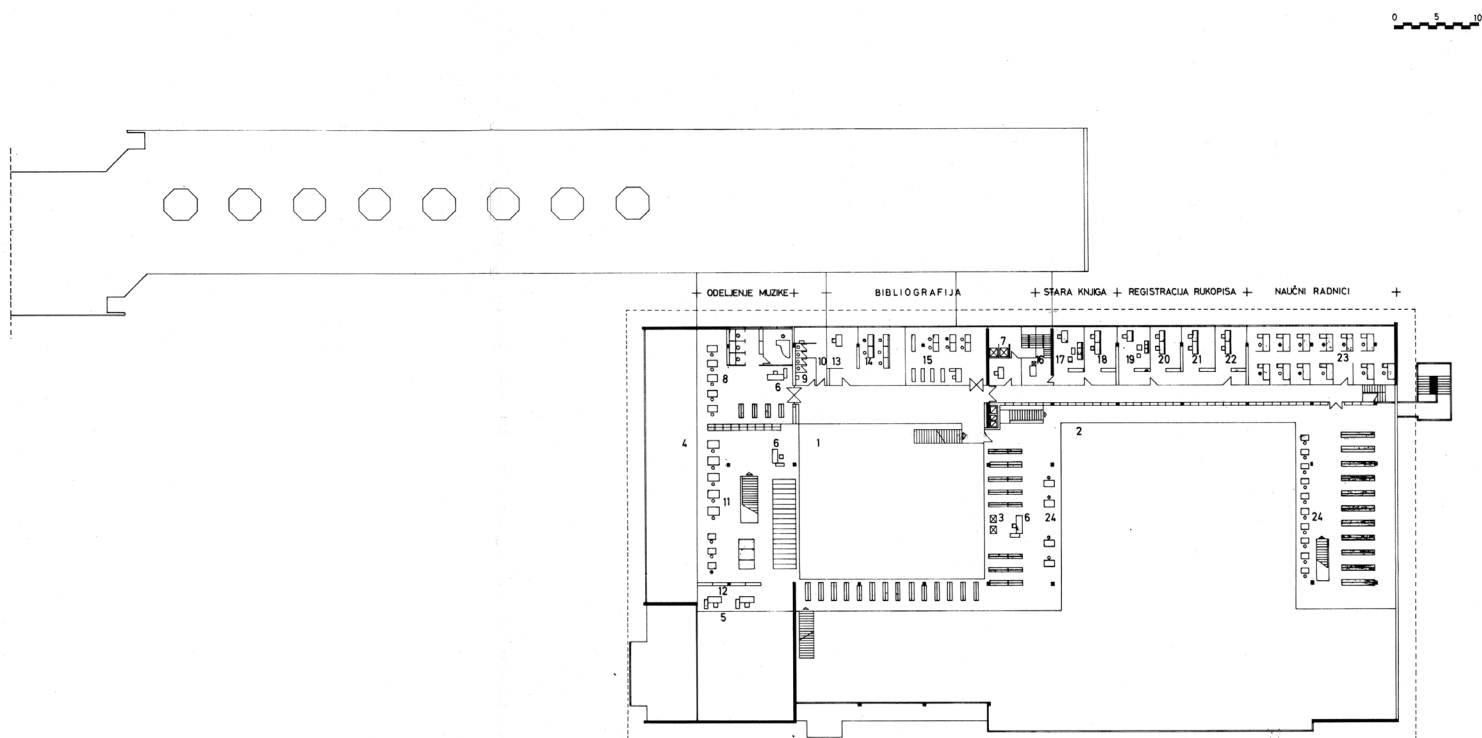

0 5 10

Основа спрата

Основа галерије

ИЗГРАДЊА

Свечаност полагања темеља за
нову зграду Народне библиотеке
20. 10. 1966. године

Свечаност полагања темељца за
нову зграду Народне библиотеке
20. 10. 1966. године

Изградња нове зграде
Народне библиотеке Србије

Изградња нове зграде
Народне библиотеке Србије

Спољашњи изглед нове зграде
Народне библиотеке Србије
у току изградње

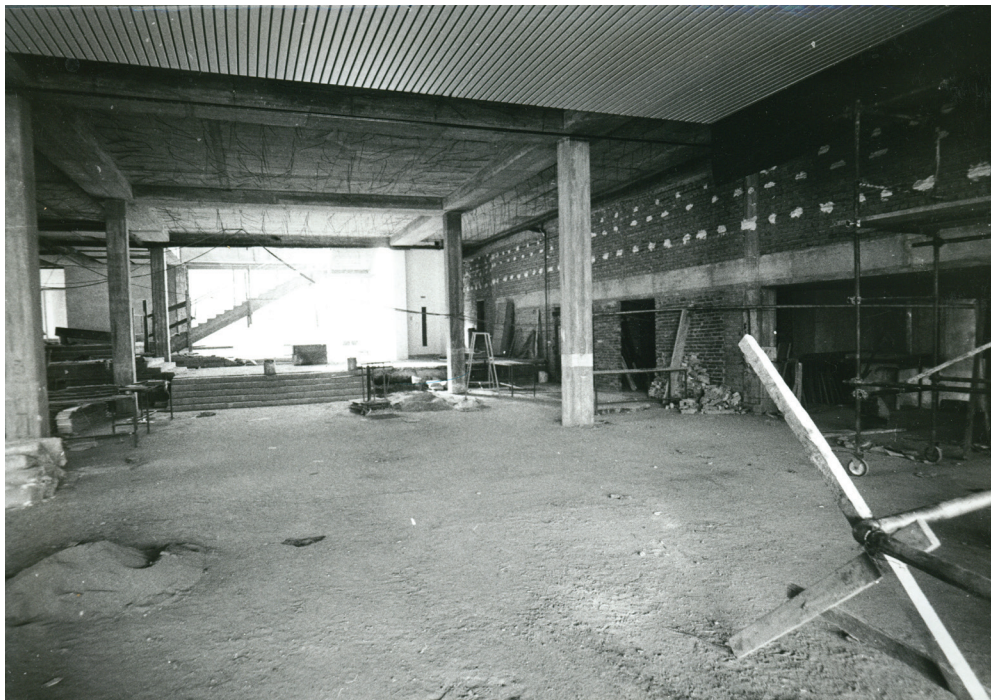

Спољашњи изглед нове зграде
Народне библиотеке Србије
у току изградње

Градилиште Народне библиотеке,
ентеријер, централни хол са
степеништем

Градилиште Народне библиотеке,
ентеријер, хол испред централне
читаонице

Градилиште Народне библиотеке,
ентеријер, хол испред централне
читаонице

Градилиште Народне библиотеке,
ентеријер, јавни каталог

Градилиште Народне библиотеке,
ентеријер, галерија

Зграда Народне библиотеке,
поглед из Скерлићеве улице

ОТВАРАЊЕ

Свечано отварање нове зграде
Народне библиотеке Србије

I сабор о библиотекарству Србије
6. 10. 1971. године

II седница одбора за свечано отварање
Народне библиотеке Србије

Beograd, 5. aprila 1973.

KOLEKTIVU NARODNE BIBLIOTEKE
SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE SRBIJE

BEOGRAD

Najljepše zahvaljujem na pozivu koji ste mi uputili da prisustvujem svečanom otvaranju nove zgrade Narodne biblioteke Socijalističke Republike Srbije i želim što, zbog drugih obaveza, nisam u mogućnosti da se odazovem vašem pozivu.

Otvaranje novog zdanja Narodne biblioteke, ustanove tako neophodne za njegovanje i razvoj kulture, predstavlja značajan događaj.

Današnji datum i ova svečanost podsećaju nas na teška razaranja kulturnog blaga širom naše zemlje od strane fašističkih okupatora, ali isto tako i na pobjedonosnu oslobodilačku borbu i socijalističku revoluciju naših naroda. Nova zgrada Narodne biblioteke predstavlja veliki doprinos stvaranju uslova za dalji razvoj kulture, naučnog i umjetničkog stvaralaštva. Kao vrijedna riznica ona će sadašnjim i budućim generacijama biti oslonac u stvaralačkom radu na svim poljima daljeg razvoja našeg socijalističkog samoupravnog društva.

U plodnu djelatnost i ostvarenja Narodne biblioteke, od njenog osnivanja do danas, utkani su naponi niza generacija. Narodna biblioteka imaće u buduću daleko bolje uslove da nastavi i obogati svoju djelatnost. Ona će, ujedno, čuvati svjedočanstva o našem vremenu, o našoj socijalističkoj izgradnji i humanističkim stremljenjima, o naporima radnih ljudi da ostvare socijalističke samupravne odnose.

Želim Narodnoj biblioteci Socijalističke Republike Srbije da u svojoj značajnoj misiji postiže nove uspjehe doprinoseći tako i zbližavanju kultura naroda i narodnosti Jugoslavije.

Писмо Јосипа Броза Тита
5. 4. 1973. године

NARODNA BIBLIOTEKA REPUBLIKE BEOGRAD, Kraljevska 61			
ПРИМЉЕНО			
Датум	Број	Потпис	Водило
01			

Ј. Броз

Орден Републике са златним
венцем којим је председник
Републике Јосип Броз Тито
одликовао Народну библиотеку

народна библиотека
социјалистичке
републике србије
поводом свечаног
отварања нове зграде
д о д е љ у ј е

СПОМЕН ПЛАКЕТУ

Уби Андрићу

за значајан допринос
развоју народне
библиотеке
у београду 6. априла 1973. год.

управник
народне
библиотеке

Стефан

председник
савета народне
библиотеке

Петровић

Спомен-плакета
Народне библиотеке

РАДНИ ДАН

Главна читаоница

Читаоница периодике

Читаоница за научне раднике

Читаоница легата

Археографска читаоница

Музичка читаоница

Јавни каталог

Магацин

Књиговезница

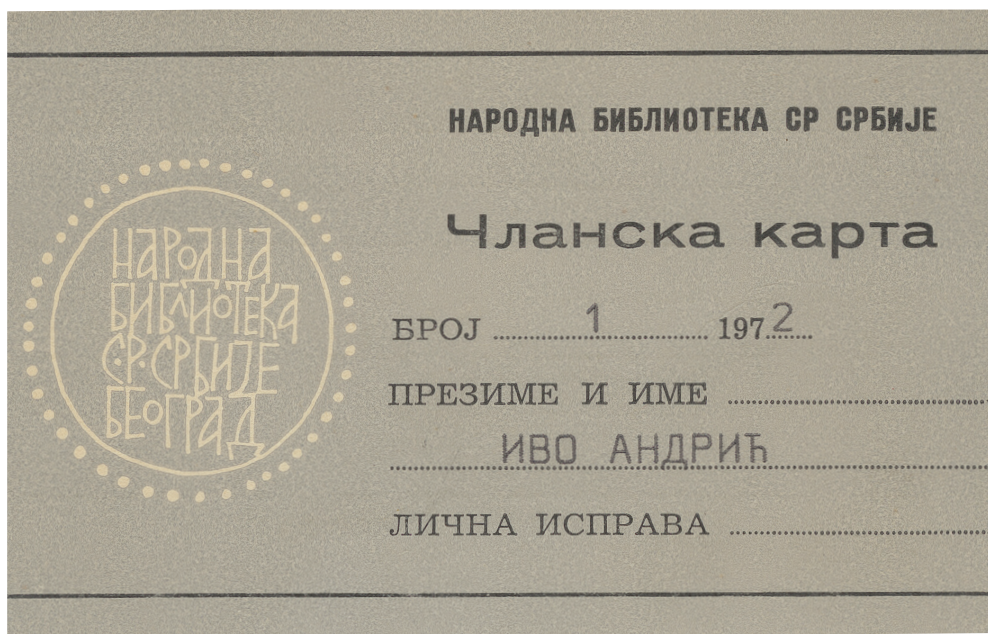
Ксерокс у јавном каталогу

Посета Иве Андрића
Народној библиотеци Србије
5. 12. 1972. године

Чланска карта Народне
библиотеке Србије број 1

Милош Црњански
и вајарка Лидија Мишић
у атријуму Народне библиотеке Србије

Управник Народне библиотеке
Србије Светислав Ђурић и Милош
и Вида Црњански у атријуму
Народне библиотеке Србије
на додели награде
„Најчитанија књига“ 1973. године

Посета Јосипа Броза Тита
Народној библиотеци Србије
6. 1. 1975. године

Посета Јосипа Броза Тита
Народној библиотеци Србије
6. 1. 1975. године

Примопредаја штафете

Посета Јованке Броз
и белгијске краљице
Народној библиотеци Србије

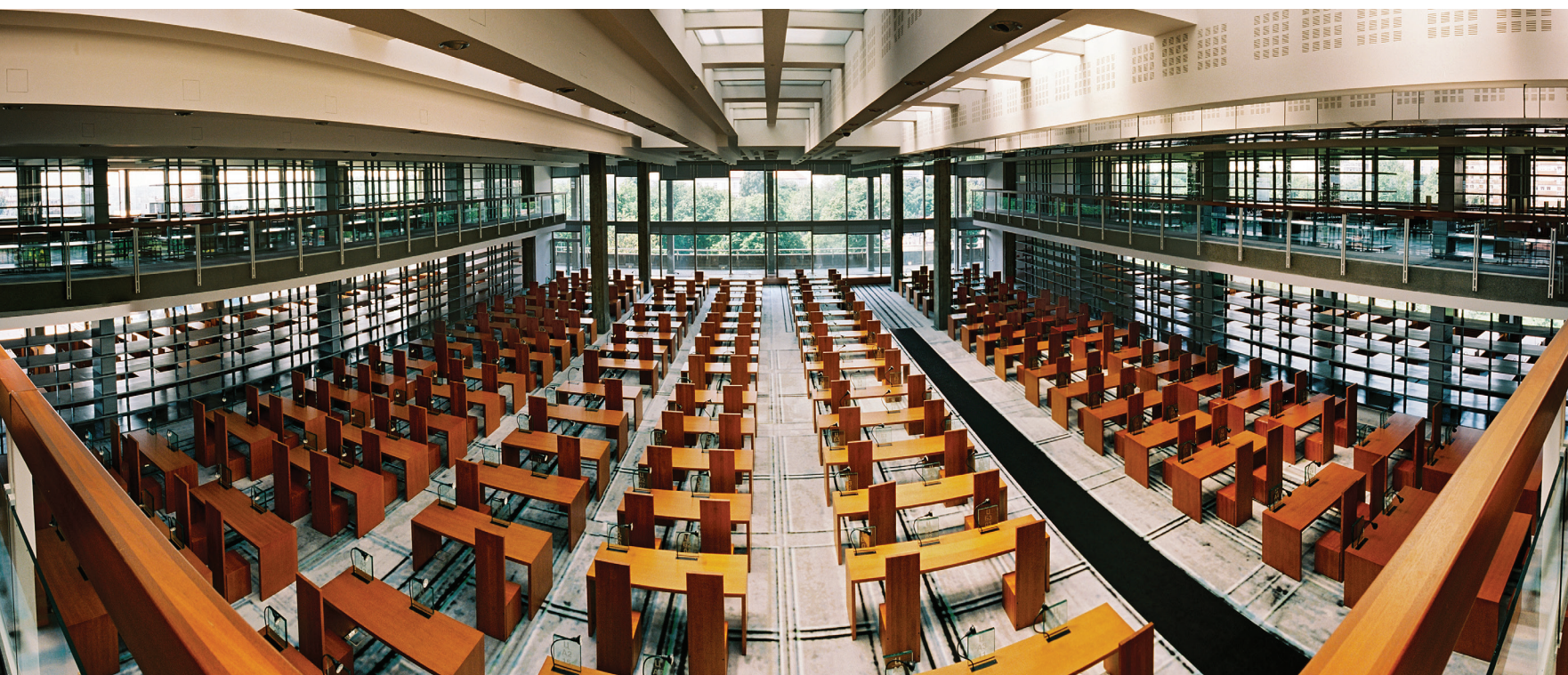
Немачки канцелар Вили Брант
у посети Народној библиотеци
Србије 1973. године

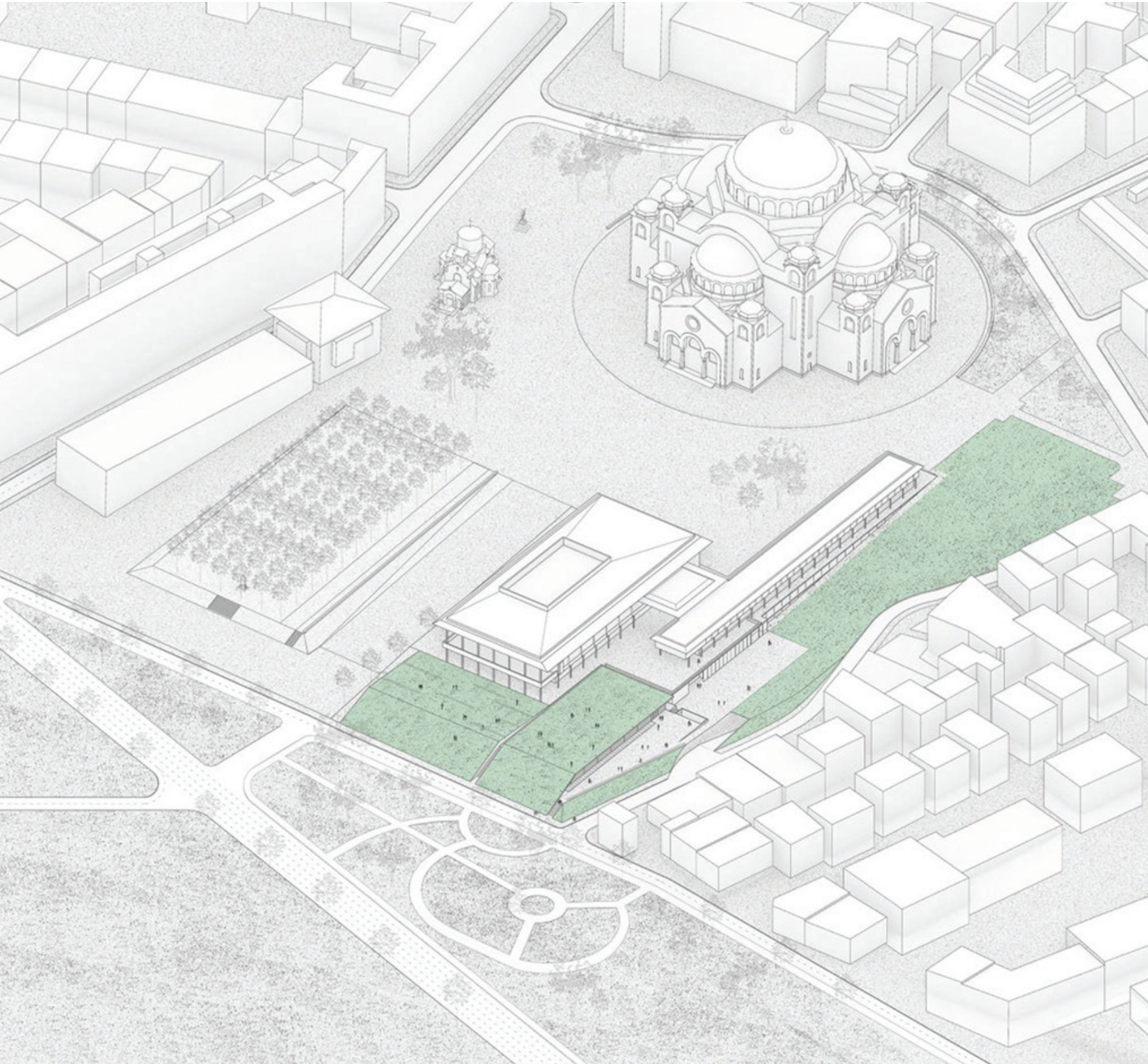
Ентеријер Народне библиотеке Србије пре и после реконструкције 2011. године.

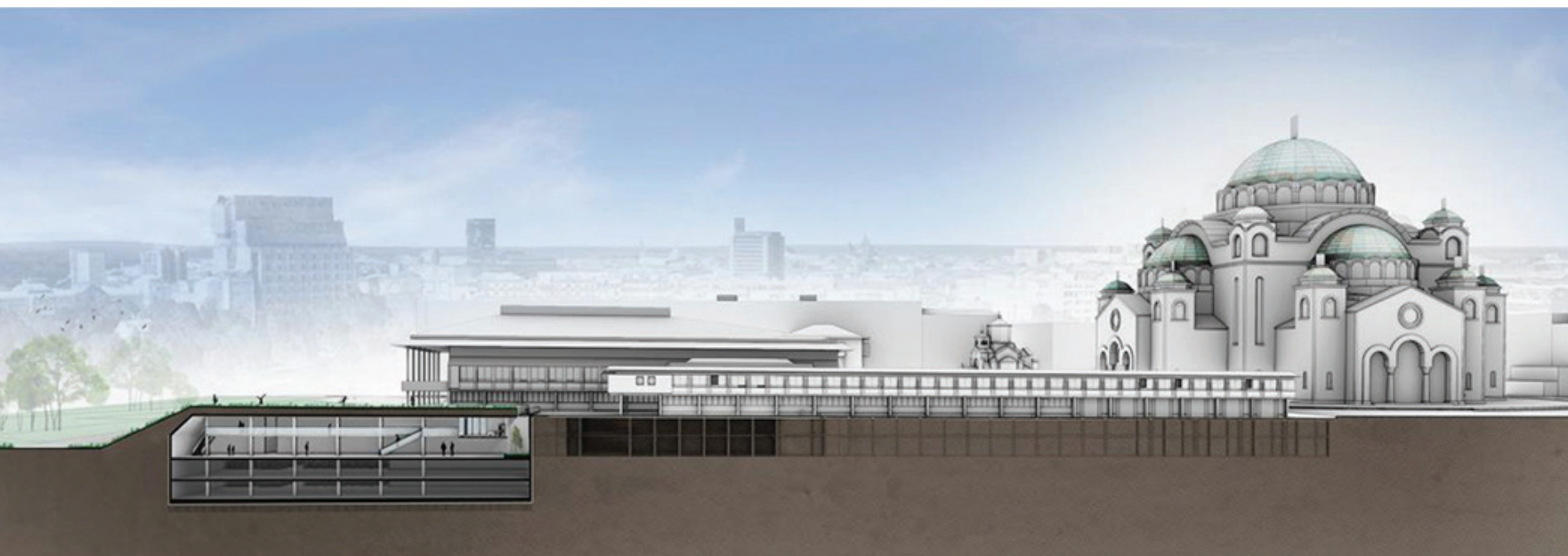

БУДУЋНОСТ

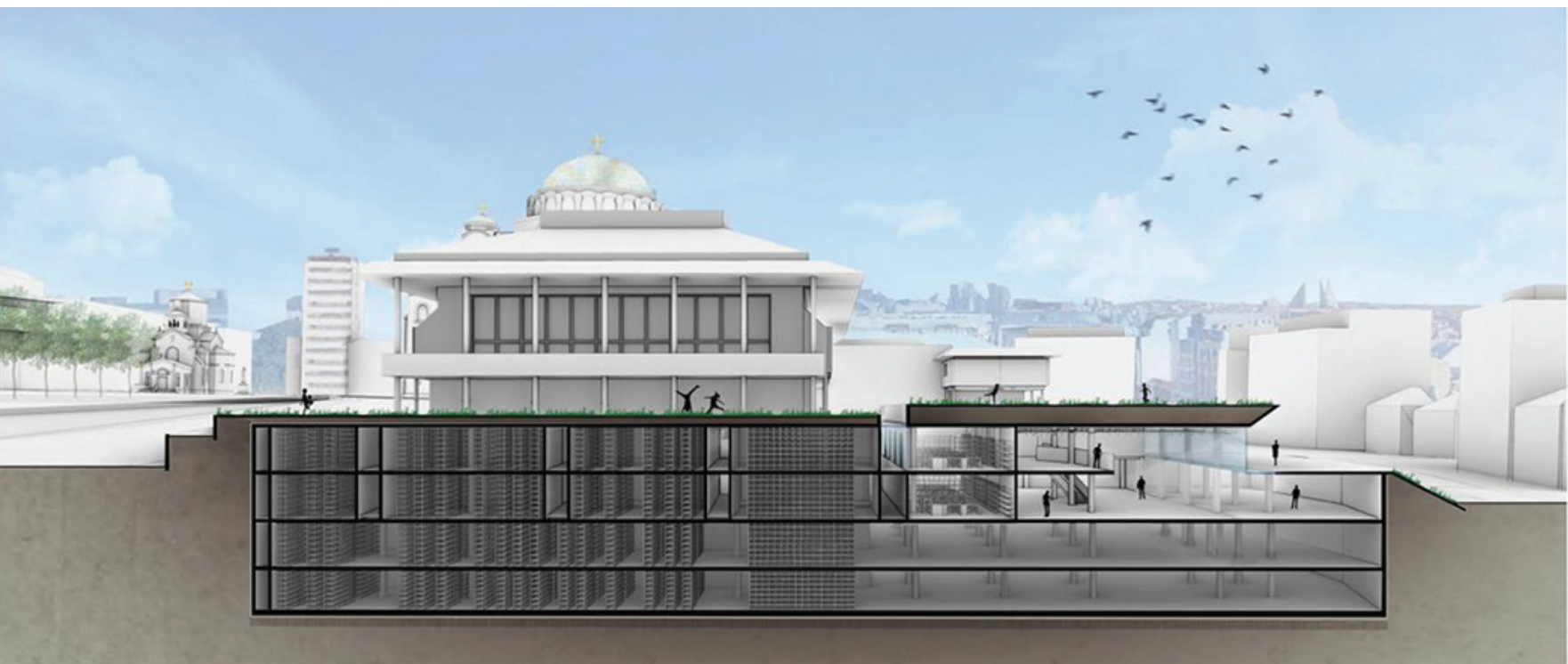

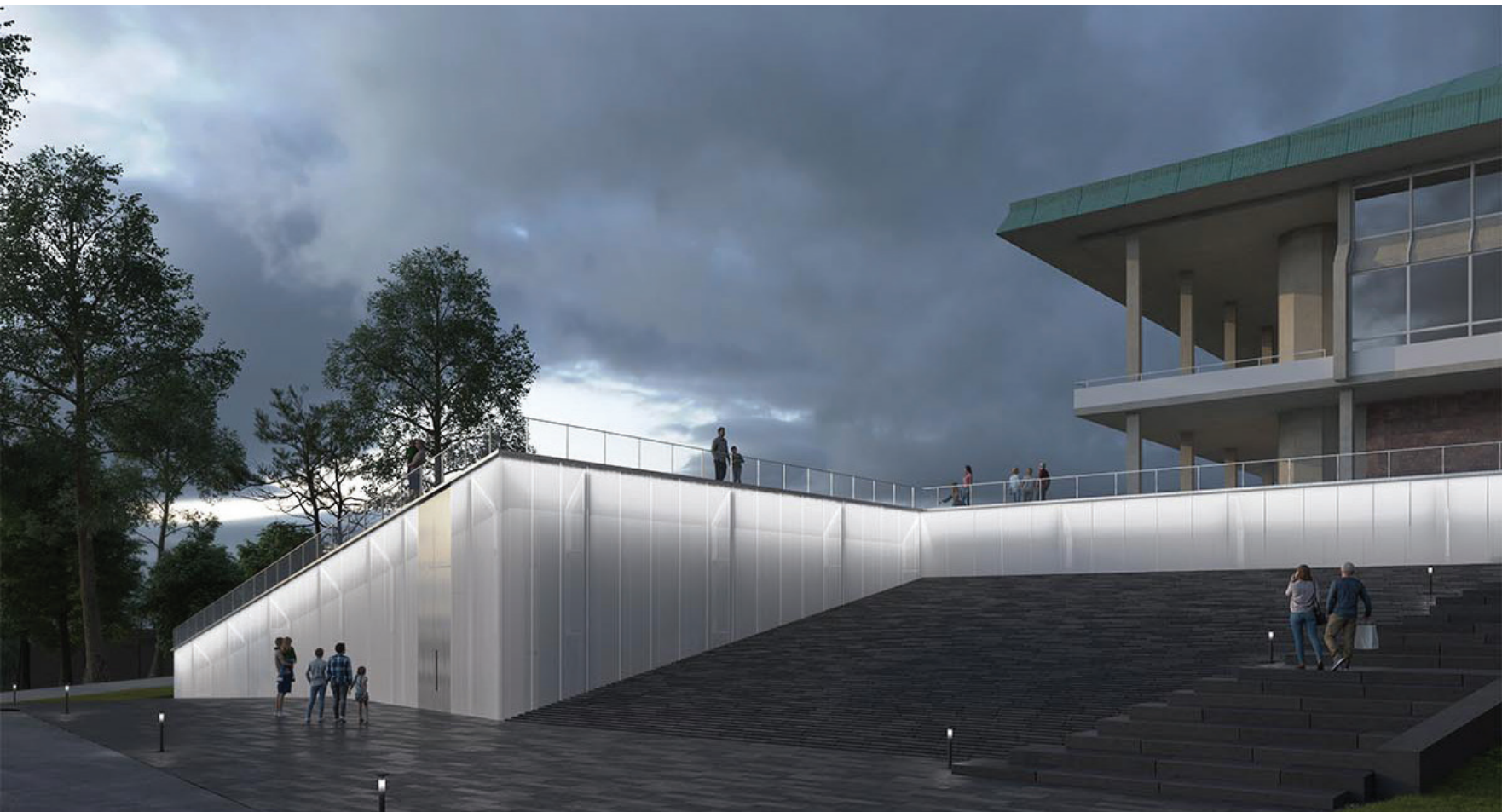
Идејно решење за изградњу/проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије,
прва награда

Идејно решење за изградњу/проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије,
прва награда

Идејно решење за изградњу/проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије,
друга награда

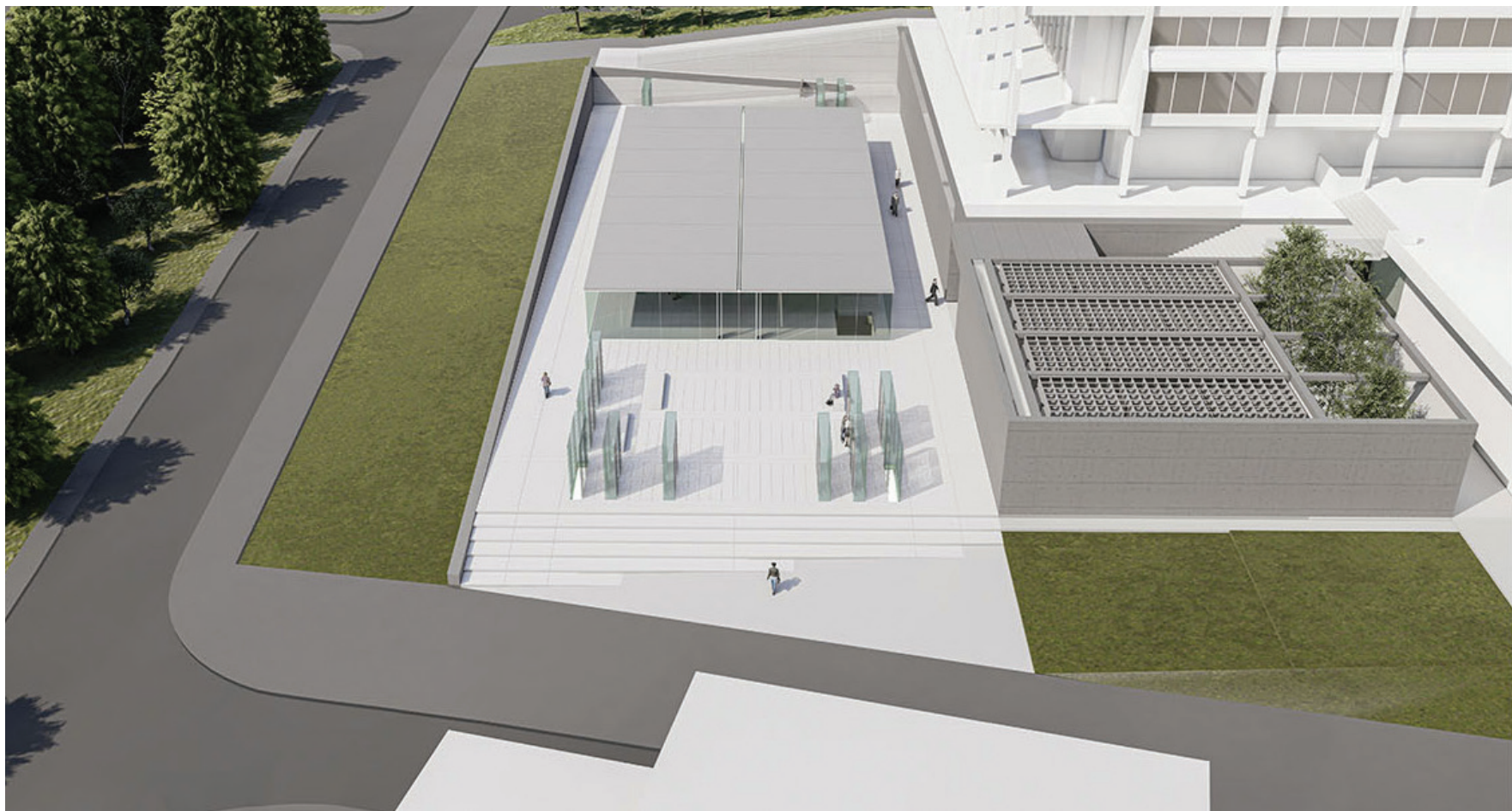
Идејно решење за изградњу/проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије,
друга награда

Идејно решење за изградњу/проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије,
трећа награда

Идејно решење за изградњу/проширење постојећег депоа Народне библиотеке Србије,
трећа награда

Соларни панели на крову Народне библиотеке Србије

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

027.54(497.11)

022

727.8

СИМОСКИ, Мирјана, 1983-

Пола века здања Народне библиотеке Србије : 6. април 1973 - 6. април 2023. / аутори изложбе и каталога Мирјана Симоски, Душан Злоколица. - Београд : Народна библиотека Србије, 2023 (Београд : Ретро принт). - 85 стр. : илустр. ; 21 x 23 cm

Тираж 300. - Напомене и библиографске референце уз текст.

ISBN 978-86-7035-497-5

1. Злоколица, Душан, 1984- [аутор]

а) Народна библиотека Србије (Београд) б) Београд -- Народна библиотека Србије (зграда)

COBISS.SR-ID 112501513

